

DE VISCHHANDEL

MAANDELIJCH TIJDSCHRIFT. VERSCHIJNT DEN TWEEDE DONDERDAG VAN IEDERE MAAND. ORGAAN VAN DEN SECTOR "HANDEL EN DISTRIBUTIE" BIJ DE NATIONALE LANDBOUW- EN VOEDINGSCORPORATIE. GERICHT TOT AL DE VISCHHANDELAARS EN TOT DE GROSSIERS IN VISCH EN VISSCHERIJPRODUCTEN, LEDEN VAN DE NATIONALE LANDBOUW- EN VOEDINGSCORPORATIE

HANDEL
DISTRIBUTIE

DIRECTIE : D' WILLEM MELIS EN D' IVAN DENIS. BEHEER EN REDACTIE : HOPSTRAAT, 47, BRUSSEL. POSTREKENING : NATIONALE LANDBOUW- EN VOEDINGSCORPORATIE. PERS- EN PROPAGANDADIENST, N° 911 91. ABONNEMENTSPRIJS TOT EINDE 1943 : 31 FR. DRUKKER : IMIFI, HOPSTRAAT, 47, BRUSSEL. CLICHEERDER : HUYGHENS, ONDERWIJSSTRAAT, 57, ANDERLECHT.

KANTTEKENINGEN

De haringcampagne is buitengewoon geslaagd geweest. Volgens officieele cijfers werd niet minder dan zeven en veertig miljoen kilos haring, het dubbel van vorig jaar, aangevoerd.

De vischdetailanten hebben ruimschoots hun aandeel in de winst gehad. Zij hebben allen gedurende de drie maanden dat het haringseizoen geduurd heeft, goed zeer goed hun brood verdient. Vele detailhandelaars hebben hun tevredenheid uitgedrukt tegenover de Hoofdgroepering voor het vlot verloop van de toebedeelingen, wat hun toegelaten heeft in den korst mogelijken tijd de licht bederfbare waar aan duizenden verbruikers te verdeelen.

Niet alleen de groote steden werden met enorme hoeveelheden haring bedacht, maar ook de gemeenten van tien à vijf en twintig duizend inwoners en minder kregen, niettegenstaande het vervoervraagstuk zich hier bijzonder scherp stelde, quantum haring die toelieten nagenoeg in dezelfde mate de zegels der vischkaarten van de gemeentebewoners als deze der stadsbewoners te honoreeren. Het is een krachttoer geweest waarvan alleen degenen die zich met de ingewikkelde problemen van allen aard, die iederen dag waren op te lossen hebben ingelaten, zich thans ten volle rekenschap geven.

Zoowel in het binnenland als aan de kust heeft iedereen zich beijverd om de hoogst mogelijke rendeeing in zake vangst en verdeling te verwezenlijken van een waar, die een welgekomen aanvulling is geweest van ons gewoon rantsoen.

Het kwam ons ter oore dat zekere detailhandelaars, wij geven grif toe dat het er slechts enkelen zijn, reeds beginnen te klagen omdat zij geen verse visch meer ontvangen. Wij kunnen dit eenigermate begrijpen als men bedenkt dat ze in het haringseizoen tot twee à driemaal per week bediend werden en ze op het oogenblik slechts met haring in azijn en af er toe met wat pladijs bedacht worden. Er zullen altijd ontevreden en azijnbrouwers zijn hoe goed men ook hun belangen heeft waargenomen. Onze belangstelling gaat overigens niet naar deze categorie van handelaars maar wel naar degenen die een open oog hebben voor de voortdurende moeilijkheden waarmee degenen onder ons die actief meewerken aan de ravitaillering, hebben te kampen.

Wij kunnen natuurlijk niet voorspellen wat de vangsten in de komende dagen zullen opleveren. Een zaak is zeker dat wij er dit jaar veel beter voorstaan dan verleden jaar het geval was daar er meer booten in de vaart werden gebracht.

De volksmond zegt : « Veel haring, veel visch »; laat ons hopen dat het waar is en aldus zullen vischhandelaars als verbruikers er goed mee varen.

Wij kunnen niet nalaten er den nadruk op te leggen dat de meeste vischhandelaars er zich stilaan van bewust worden dat marktordering in dezen tijd meer dan noodzakelijk is en dat de Corporatie, inzonderheid de Hoofdgroepering veel heeft bijgedragen om den vischhandel in dezen benarden tijd levensmogelijkheid te geven. Dit is bemoedigend.

MEDEDEELINGEN

Zal er veel garnaal zijn ?

Sommigen drukten de vrees uit dat de dichte haringscholen op onze kust misschien wel al de garnaal zouden kunnen opgegeten hebben. Dit kan echter geen reden zijn van een mogelijk slecht garnaalseizoen, want de haring eet geen garnaal, maar voedt zich met dierlijk plankton, vooral kleine, slechts enkele millimeter groote schaaldiertjes als aasgarnaaltjes, roespriekreeftjes, met zeelakken, wormen en vischereien. Om te eten zuigt hij water in, en stoot het vervolgens langs de kieuwen weer naar buiten; de kleine wezentjes, die het plankton vormen, blijven in de zeef van zijn kieuwen hangen, vanwaar zij naar de maag gezogen worden.

Maar de ijle haring of «schée», welke deze Winter onze kust aandeden, eten zelfs dat niet; zij eten heelemaal niets.

Het haringjaar — niet van menschenstandpunt uitgezien, maar voor den haring zelf — verloopt ongeveer zoo: Eerst kent de haring zijn mestingsperiode, hij zoekt de wateren op waar veel dierlijk plankton in drijft en eet er naar hartelust drie tot vier maanden aan een stuk. Na dat groot festijn neemt zijn eetlust af (begrijpelijk) en begint zijn rijpingsperiode, die zes tot zeven maanden duurt en waarin hij wel eenigszins voortgaat met eten, maar met langzaam afnemenden eetlust, terwijl de geslachtsorganen rijpen onder reductie van vet. Dan vangt de derde periode aan, waarin de haring geen voedsel meer opneemt en de voortplantingsdrift alles overheerscht. In groote «scholen» verzamelen ze en trekken naar de paaiplaatsen. Als ze daar hun kuit geschoten hebben blijven ze nog enkelen tijd een herstellersperiode doormaken, zonder voedsel terend op hun laatste vet.

Het is haring in deze herstellersperiode welke onze kusten aandoet. De haring welke in volle zee komt paaien in de wateren tus-

De haring is kieskeurig, hij lust geen garnaal.

schen de Theems en het Nauw van Kales, zwemt, of beter laat zich uitgeput naar naar de kustwateren tusschen Cap Gris-Nez en de Belgische kust drijven voor herstelling. Dit jaar kwam hij per uitzondering op de Belgische kust.

Deze haring eet niet en zal dus zeker de garnalen niet veel kwaad berokkend hebben. Wanneer de haring zich hersteld voelt en zijn eetlust opkomt, trekt hij weg, de scholen gaan uiteen, rijke «voedingsweiden» opzoeken, voor hun jaarlijksch festijn van drie maanden.

Wij zullen geen goed garnaalseizoen voorspellen, voorspellen is te gevaarlijk, maar het goede haringseizoen belet geenszins dat ook het garnaalseizoen zou kunnen goed zijn.

Haringvangst met roeibooten

Weten onze handelaars dat de visschers-roeibooten groote hoeveelheden haring hebben aangevoerd en dat ze op sommige plaatsen

75.000 kilogram in en week tijd...

in één week tijd 75.000 kg. aan wal brachten. Zoodra de visschers ten noorden van Oostende, die over geen sloepen beschikten, wisten waar zich de haringbank nestelde, laden zij hun roeibooten op tramwagons, om aan de wonderbare vischvangst deel te nemen.

Sommige dezer roeibooten brachten op één dag 2.000 à 2.500 kg in hun netten mee. Men geeft zich aldus rekenschap van de taai wilskracht dezer kleine visschers die alleen met de kracht hunner armen deze zware vrachten moesten voorttrekken. De roeibootvisschers zullen ook deel nemen aan de garnaalvangst.

Er is nochtans een moeilijkheid. Hoe de garnaal koken? Aan boord van een roeiboot is er geen plaats voor een fornuis, overigens is de opbrengst ontoereikend om de installatie van een kooktoestel toe te laten.

Wij vernemen dat er een overeenkomst werd getroffen tusschen de roeibooteigenaars en de aankoopvereniging. De garnaal mag ongekookt afgeleverd worden. Er zal een gewichtverlies van ongeveer 20 t. h. toegepast worden, terwijl er een vergoeding van 0.60 fr. à 0.65 fr. per kilo zal gevraagd worden voor het koken.

Verder zal er gezorgd worden voor zout, waarmee bedoelde visschers hun aas kunnen bewerken bij het visschen met den haak.

Deze regeling zou toelaten dat een categorie visschers, die anders werkloos moest blijven, aan den kost zullen komen. Verder is er onze voedselvoorziening mee gebaat.

Nieuwe laarzen voor onze visschers

Vóór den oorlog was het typisch onze visschers op de kaden gade te slaan in hun «jumpers» en hooge witte laarzen.

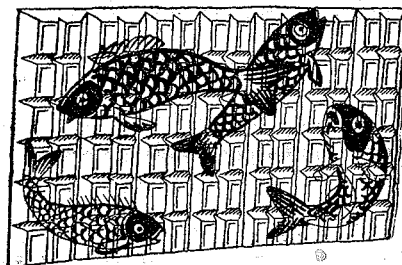
Maar na drie jaar oorlog zijn de laarzen versleten en zijn de werkkieken op den draad versleten geraakt.

Thans ziet men opnieuw aan onze kust talrijke visschers met splinternieuwe laarzen aan. Zij gaan er zeer prat op opnieuw fatsoenlijk gelaarsd te zijn. De nieuwe laarzen werden hun door de afdeling Zeevisscherij van de Hoofdgroepering Verkeer, tegen een redelijken prijs bezorgd. De gelukkige eigenaars zijn er dan ook zeer in hun schik mee. Onze visschers rekenen er nu ook stellig op dat de groepeerings-reeders zal zorgen voor nieuwe werkkleedij die ze ook dringend nodig hebben.

Vischchocolade in Noorwegen

In Noorwegen wordt uit fijnkorrelig gedroogd vischmeel, dat met een vetproduct, groentemeel en verschillende goedsmaakende be-

De Nooren hebben er wat opgevonden...

standdeelen is vermengd, een «vischchocolade» gefabriceerd, welke in normale chocolade verpakking wordt verkocht. Deze chocolade schijnt veel succes te hebben en de vraag er naar is ongemeen groot.

De kleur van den zalm

In ons jongste nummer, in de monographie over den zalm, schreven wij dat deze fijne visch zijn mooie roseachtige kleur (de be-

kende zalmkleur) verschuldigd was aan het feit dat hij zich bijna uitsluitend met garnaal voedde.

Een onzer lezers, dien wij om zijn critischen zin gelukwenschen, doet ons daaromtrent opmerken dat de kleur van den zalm niet aan zijn voeding kan te wijten zijn, daar de levende garnaal grijsachtig, en niet rose is. «Tenzij, voegt er onze vroolijke correspondent aan toe, de zalm er voor zorgt de garnaal te laten koken, voor hij ze oppeuzelt!» Laten wij reeds dadelijk zeggen dat deze brief ons een groot genoegen heeft gedaan. Hij betekent allereerst dat onze lezers ons blad met aandacht lezen, en hij schenkt ons vervolgens de gelegenheid dit natuurhistorisch vraagstukje nauwkeuriger te bepalen. Wij zijn het dus volledig met onzen correspondent eens wat betreft de kleur «in vivo» van de garnaal. Maar hij schijnt uit het oog te hebben verloren dat de grijsachtige kleur van de garnaal is toe te schrijven aan een kleurstof die onder den invloed van het koken gescheiden wordt in proteïne en andere stoffen. Het is de bevrijde proteïne, die de prachtige rose kleur aan het ruggeschild van de garnaal en de kreeften schenkt. Om terug te keeren tot de roseachtige kleur van onzen zalm, laten wij er op wijzen dat de scheiding van de kleurstof in haar bestanddeelen niet slechts bij het koken, maar ook onder den invloed van de spijsverteringsappen plaats heeft. Deze sappen bevrijden insgelijks de proteïne. Het volstaat dus dat de zalm rauwe garnaal eet en verteert, om een rose kleur te verkrijgen.

Verschil tusschen zeebleek en sprot

Wat is zeebleek eigenlijk? Sommigen vereenzelvigen haar kortweg met sardijn of sprot dat is onjuist. Zeebleek is jonge haring.

Zij is — wat den vorm betreft — veel slanker dan sprot. Het buikje van de zeebleek is nagenoeg glad; dat van de sprot scherp. Wie even den vinger erlangs strijkt, merkt het verschil direct. Sprot is over het algemeen vet en zeebleek mager. Soms wil zeebleek weleens vrij vet zijn, maar ook dan is zij aanmerkelijk magerder dan sprot.

Vandaar dat, wanneer men kiezen kan, men men beter doet sprot te nemen. Dit jaar zal er weinig keus zijn. Het vorige seizoen gaf groote sprotvangsten, maar naar het zich laat aanzien, wordt het seizoen 1942-1943 lang zoo ruim niet. Er wordt echter wel veel zeebleek gevangen en bij gebrek aan sprot, is het zeker raadzaam dit vischje te eten, want zeebleek bevat vele belangrijke eiwitrijke voedzame bestanddeelen.

Zoewel in het zuur, als in het zout smaken zij het best.

Insuline uit noorsche schelvisch

Aan het Noorsche Instituut voor visscherijonderzoek in Bergen werd de opdracht gegeven proeven te nemen om insuline te produceren. Aan het instituut werden voor dit doel de noodige gelden ter beschikking gesteld. Wij hebben reeds voor eenigen tijd vermeld, dat insuline een waardevol product van de Lofotenvisscherij zou kunnen zijn. Het z.g. voederinsuline, dat uit schelvischafval gewonnen kan worden, komt uiteen huls, die zich als een hoedje boven de galblaas bevindt en voor het grootste gedeelte uit de kostbare insuline bestaat. Algemeen wordt het op deze wijze gewonnen voederinsuline gelijkwaardig geacht met de op andere wijze gewonnen insuline. Overigens zijn ook Canadeesche onderzoekers, die zich met het onderzoek van de schelvisch beziggehouden hebben, tot dezelfde conclusie gekomen. Men heeft berekend, dat alleen de Lofotenvisscherij meer insuline zou kunnen leveren dan heel Noorwegen noodig heeft. Bij verwerking van alle schelvischafval zou zelfs voor Noorwegen een nieuw waar-

devol exportartikel ontstaan. Het Noorsche Pharmaceutische Genootschap heeft zich ook reeds beziggehouden met het vraagstuk van het productief maken van de ingewanden van de schelvisch. Technisch is het reeds mogelijk deze afvalten te verwerken tot vischneel. Het knutten van de geweldige hoeveelheden afvalten bij de Lofotenvangst is echter niet geheel en al mogelijk, aangezien de groote fabrieken voor dergelijk werk slechts 8 weken per jaar in bedrijf zouden kunnen zijn. Reeds in den komenden winter zal men probeeren met schelvischmelk bouillonblokjes samen te stellen, die bouillonblokjes van vleeschextract in smaak gelijkwaardig zouden zijn. Ook de productie van insuline zal in verhoogde mate ter hand genomen worden. Het orgaan, dat de insuline bevat, is aan de galblaas van de schelvisch bevestigd in den vorm van een klier en is dus gemakkelijk te winnen.

De walvischvloot

Ongetwijfeld heeft de walvischvloot tijdens den huidige oorlog zware verliezen geleden doordat de speciale uitgeruste schepen — sommige dezer schepen zijn drijvende fabrieken — voor deze vischvangst gemakkelijk tot tankschepen kunnen omgebouwd worden. Inderdaad zijn deze schepen zeer goed geschikt voor het vervoer van aardolieproducten.

Blijkens de internationale walvischvangststatistiek bedroeg de totale walvischvloot in 1938-39, 304 schepen met meer dan 775,000 br. reg. ton. Daarbij waren inbegrepen 34 drijvende kokerijen en 270 walvischstoomschepen. In hetzelfde jaar was de uitkomst van de walvischvangst voor Noorwegen 11,871, voor Engeland 11,336, voor Japan 7,546 en voor Duitschland 5,066 walvissen. De rest is verdeeld over de Vereenigde Staten, Argentinië, Panama, Portugal, enz. Duitschland stond dus op de 4e plaats, terwijl het in 1936-37 slechts de 8e plaats kon bezetten. De oorlog heeft de Deutsche walvischvangst onderbroken. Andere landen hebben in 1939-40 de walvischvangst nog uitgeoefend met twee landstations. Daartoe behooren ook 10 Britsche kokerijen en 87 Britsche stoomwalvischvaarders.

De verliezen aan deze schepen zullen sterk hun uitwerking hebben, wanneer de walvischvangst weer geregeld zal kunnen worden uitgeoefend. Er is geen twijfel aan mogelijk, of juist de walvischvangst, zal voor het Europeesche continent van bijzondere betekenis zijn.

Pieterman

De pieterman (Trachinus draco), ook wel door onze visschers «weever» genoemd, is een vischsoort die voorkomt aan de Westkust van Europa, Noord-Afrika, in de Middellansche Zee en Zwarte Zee. Hij heeft van voor op den rug een vingststekel en wordt daarom, van zoodra hij tusschen de andere visch ligt, verwijderd.

Onze visschers zijn — en dit steunt op de ervaring — zeer voorzichtig met hem, omdat ze weten dat een steek van een pieterman allesbehalve plezierig is. Gelukkig is hij tusschen de andere visch, om zijn bruine en blauwe kleur, gauw te herkennen. Vroeger, toen de kottervloot in hoofdzaak onze kuststrook bevischte, werd hij meer aangevoerd dan thans. Nu zijn het voor het meerendeel de stoomtrawlers die hem aanvoeren. Deze aanvoeren zijn maar klein. Hoofdzakelijk wordt de aangevoerde pieterman gevangen in de zuidellingerbank en de Borkumgat. De pieterman die hier wordt aangevoerd is dorgaans nog in een zeer goeden staat. Het vischvleesch is stevig en veerkrachtig. Maar omdat hij gewoonlijk niet gestript wordt, gaat hij snel bederven.

De exemplaren die gestript tuschen ijs bewaard worden kunnen geruimen tijd mee, maar moeten, als ze eenigzins gaan ruiken, uit de partij waartusschen zij zitten, verwijderd worden. Gewoonlijk zijn de ontbindingsverschijnselen van gestripte pieterman te zoeken in het nog aanwezige bloed. In de Zuidelijke Noordzee vangt men in den voorzomer veel kleine pieterman. Som-

mige visschers zijn van meening, dat dit jonge pietermannen zijn, maar dit is onjuist. Wij hebben hier te doen met een andere soort die niet veel groter wordt. Deze pieterman (Trachinus vipera) wordt niet veel langer dan 15 cm. Ook heeft deze visch een giftstekel die gevaarlijk is. De kleine pieterman heeft geen waarde voor

de visschers en wordt daarom door hen beschouwd als het onkruid der zee. Als men door een pieterman gestoken wordt, is het raadzaam zegt Prof. Ehrenbaum, om de wond te behandelen met ammoniak, omdat het gif een zure reactie heeft. Deze cosmopoliete visch wordt overvloedig aan onze kust aangetoffen.

OPRICHTING, BEVOEGDHEID EN TAAK der Hoofdgroepering « Visch- en Visscherijproducten »

1. Het besluit d.d. 12 Augustus 1940, waarbij het Departement van Landbouw en Voedselvoorziening werd opgericht («Staatsblad» van 14 Aug. 1940).

2. Het besluit d.d. 27 Augustus 1940, houdende oprichting van de Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie («Staatsblad» van 30 Augustus 1940).

3. De verordening d.d. 25 April 1941 tot vaststelling der Statuten der Hoofdgroeperingen van de N. L. V. C. («Staatsblad» van 30 April 1941, en waarbij onder andere de Hoofdgroepering «Visch en Visscherijproducten» werd opgericht,

geven de breedste bevoegdheid aan het Ministerie van Landbouw en Voedselvoorziening, de N. L. V. C. en hare Hoofdgroeperingen.

Het Besluit d.d. 12 Augustus 1940 bepaalt immers bij art. 2 :

«Het Departement van Landbouw en Voedselvoorziening is bevoegd voor alle land-, tuin- en boschbouwvraagstukken. Zijn bevoegdheid strekt zich uit tot de productie, den binnen- en buitenlandschen handel, de verwerking, de fabricatie, de verdeling en de rantsoenering van alle landbouwproducten en voedingswaren.»

Het besluit d.d. 27 Augustus 1940 bepaalt bij art. 2 :

«De Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie omvat alle, op het Belgisch grondgebied gevestigde, bedrijven van productie, bewerking, verwerking en handel in landbouwproducten en voedingswaren.»

Art. 10 van ditzelfde besluit bepaalt :

«De taak der Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie is de marktordening.

» Deze omvat onder meer :

» 1. De macht de productie en de fabricatie te regelen ;

» 2. De Groeperingen bijeen te roepen, te schorsen, samen te smelten, af te schaffen of het lidmaatschap verplichtend te maken.

» 3. Economisch overbodige bedrijven te schorsen of stil te leggen.

» 4. De verpakking en presentatie der waar te regelen.

» 5. Hoedanigheden te bepalen.

» 6. Het verbruik te bevorderen of te leiden.

» 7. Bijdragen te heffen.

» 8. Verdelingsbelastingen (taxes compensatoires) en boeten op te leggen.

De bijzonderste taak der N. L. V. C. is dus de marktordening. Deze bevoegdheid werd door verordening d.d. 25 April 1941 aan de Hoofdgroeperingen overgemaakt. Art. 18 luidt inderdaad :

«De Hoofdgroepering heeft als opdracht de marktordening van de producten en waren bedoeld in art. 3. (d.w.z. voor de Hoofdgroepering «Visch en Visscherijproducten», de visch en visscherijproducten.

» Binnen het kader van deze opdracht kan zij onder meer :

» 1. Voor de tot haar bevoegdheid behoorende bedrijven : de voortbrengst, de fabricatie, de bewerking, de verwerking, de verdeling en het stockeren regelen van de producten die het voorwerp van hun werkzaamheid uitmaken, »

Daarenboven bepaalt art. 21 der zelfde verordening, dat de voorzitter der Hoofdgroepering :

« 1. gewone bijdragen kan heffen ten laste van de tot zijn bevoegdheid behorende bedrijven ;

» 2. compensatiebijdragen kan opleggen ;

» 3. vergoedingen kan innen. »

Dit artikel werd gewijzigd door verordening Nr. 13/42 («Staatsblad» d.d. 13 November 1942) waarbij aan de Hoofdgroeperingen de macht wordt gegeven van compensatiebijdragen te heffen ten laste harer onderhoorigen die economische voordeelen trekken uit de algemeene of bijzondere reglementeringen, door de Corporatie of een harer Hoofdgroeperingen getroffen.

Uit al deze teksten moet blijken :

— dat al de Hoofdgroeperingen genoemd in de verordening d.d. 25 April 1941, met de N. L. V. C. slechts een geheel uitmaken, alhoewel ieder hoofdgroepering de rechtspersoonlijkheid bezit ;

— dat de bijzondere taak van de N. L. V. C. en van de Hoofdgroeperingen de marktordening is, welke zich uitstrekt vanaf en met de productie tot aan de verdeling.

De Hoofdgroepering heeft daarenboven de bevoegdheid om compensatiebijdragen te heffen.

Het is immers duidelijk dat het doorvoeren van sommige marktordende principes, voor bepaalde ondernemingen nadeelig kan zijn. Door het compensatiesysteem wordt het nadeel dat deze ondernemingen opgelopen hebben vergoed.

Deze teksten doen dus onder meer duidelijk uitkomen dat de visscherij, zijnde een productie van voedingswaren, onder de bevoegdheid valt van het Ministerie van Landbouw en Voedselvoorziening, de Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie en dat ze, als productie van visch en visscherijproducten, onder de uitsluitende bevoegdheid valt van de Hoofdgroepering «Visch en Visscherijproducten». Hier moet er natuurlijk uitzondering gemaakt worden waar het gaat om de zeevaardigheid der schepen en de zeevaartpolitie.

Deze quaesties vallen onder de bevoegdheid van het Ministerie van Verkeerswezen, maar telkens het gaat om marktordening, blijft de Hoofdgroepering «Visch en Visscherijproducten» alléén bevoegd. Dit blijkt niet alleen uit de wetteksten, maar ook de praktijk leert ons dat het niet anders kan, want indien de Hoofdgroepering «Visch en Visscherijproducten» de marktordening als bijzonderste taak heeft, dan moet hare bevoegdheid zich noodzakelijkerwijze uitstrekken vanaf en met de productie tot aan de verdeling. Het product moet door haar kunnen gevolgd worden over den ganschen economischen cyclus. De productie, de verzending, de bewerking en de verdeling hangen nauw samen. Een maatregel in een dezer takken afzonderlijk genomen doet zich immers overal voelen. Deze takken maken een geheel uit en wil men het product logisch volgen, dan moet de bevoegdheid zich ook over den heelten cyclus uitstrekken.

BEROEPSDOCUMENTATIE

KENNIS VAN HET PRODUCT

DE FOREL

KONINGIN VAN DE ZOETWATERVISSCHEN

Zooals wij opvolgendijk bijdragen hebben gewijd aan de krab, de haring, de paling, de mossel, de laberdaan, de tontijn, de rog, de zalm, schrijven wij thans over de forel. Wij meenen dat onze lezers belang zullen stellen in de zeden en eigenaardigheden van dezen visch, de lievelingschotel der lekkerbekken.

De forel (« salma trutta » of « trutta fario ») zal wel niet uitvoerig dienen beschreven, daar zij door ieder is gekend. Iedereen heeft reeds forellen gegeten. Het visschen van forellen is minder eenvoudig...

Het bovendeel van het lichaam is grijsachtig, groen of fleschgroen, dat min of meer zwartbevekt is. De kop en de zijanten zijn geelverguld met roode vlekken. De rugvin is roodbevekt; de staart ook, maar minder zichtbaar.

In hun eerste levensjaar, loopen donkere banden van den rug naar het lage deel van de zijanten van de forellen. Naar gelang den min of meer snellen groei, gaan de eerste kleuren van de jonge forellen min of meer snel naar deze van de volwassen visschen over, in den loop van hun tweede levensjaar. De schakeeringen van de huid wisselen in zeer groote mate af naar gelang den leeftijd en de bewoonde wateren. Zoo zijn, bijvoorbeeld, de forellen van de koude wateren bijna zwart, terwijl deze van de warme wateren veel helkleuriger zijn.

Voor de oningewijden, zijn er twee soorten forellen: de roode forel met rose vleesch dat op dit van den zalm gelijkt, en de witte forel. De rode forel, in tegenstelling met wat men geneigd is aan te nemen, is niet ontstaan uit een kruising van de forel en den zalm, maar is eenvoudig een forelsoort waarvan het vleesch een rose kleur verkrijgt daar zij zich bijna uitsluitend met zoet-watergarnaal voedt.

Wat de Amerikaansche regenboogforel (« salmo, iridicus ») betreft, wier huid donkerder is en allerlei schitterende schakeeringen vertoont, zij is afkomstig uit California.

Gewicht en volume van de forel

De afmetingen van de forel verschillen naar het bewoonde water. Er zijn waterlopen waar de forel zelden het half pond overtreft. In andere bereikt zij de grootte van een zalm. Laten wij daar onmiddellijk aan toevoegen dat deze afmetingen niet worden bereikt in ons land, maar in den Rhône, bij het Genfermeer, waar men niet zelden exemplaren vischt welke vijftien pond wegen.

Waar verblijven de forellen?

De forel verblijft in de koele, zuivere en verlichte wateren. Er werd geconstateerd dat de forel zich moeilijk aanpast in wateren waarvan de temperatuur 15° à 17° Centigraad overschrijdt, en dat zij ten slotte geheel uit deze wateren verdwijnt.

Laten wij er aan toevoegen dat men elders dan in bergstreken zeer koele waterlopen aantreft. Wij wijzen namelijk op de bosschte rivieren die over een kryptachtig bed stroomen. Er dient opgemerkt dat de planten en struiken, die het rivierbed vormen, veel bijdragen tot het koel houden van het water. De verlichting van het water wordt tweeweggebracht door de watervallen, de versnelde stroomingen en de watermolens. Het valt niet te betwisten dat de goede levensvoorwaarden van de forellen door het zuurstofgehalte van het water worden bepaald; dat is vooral merkwaardig bij het naderen van de paaitijd: men woont dan ware mi-

graties van de forellen bij, die zich verplaatsen naar zones waar het zuurstofgehalte van het water het hoogst is.

De bevruchting

De paaitijd van de forellen valt van einde October tot Januari, in de rivieren met snellen stroom. De forellen leggen 1.500 à 2.000 eieren per kilogram gewicht. Dat schijnt enorm voor hen die niet op de hoogte zijn van de vruchtbaarheid der visschen. Inderdaad, dat is feitelijk zeer weinig: 50 à 100 maal minder dan de karper. De normale eieren hebben een doorsnede van 4 à 5,5 mm. Zij worden op het kiezelzand gelegd, in een voor welke het wijfje met haar staart graaft.

De mannetjes, die deze eieren bevruchten, leggen daarbij een zekere voorzichtigheid aan den dag. Zij dragen er zorg voor buiten het bereik van de kaken der wijfjes te blijven.

De duur van den broeitijd verschilt met de temperatuur van het water. Hij kan zes weken bedragen in water dat een temperatuur van meer dan 10° heeft, en tweemaal zoveel in water van 5° Centigraad. De jonge pootvisch, voorzien van het zaadblaasje, is zonder verdediging zoolang dit laatste niet is verdwenen. De opslorping van het zaadblaasje vereischt 30 à 50 dagen. Het is gedurende dit tijdsverloop dat de meerderheid van de jonge diertjes verslonden worden door verschillende vijanden, en zelfs door de ouders, die zoo nauw niet kijken.

De oorzaken van vernietiging zijn zoo talrijk, dat een rivier, waar normaal wordt gevischt, aan verarming wordt blootgesteld indien haar bevolking niet regelmatig en methodisch wordt aangevuld door jonge pootvisch, door forelletjes welke in een laboratorium worden uitgebroeid en tot een zeker

een hinderpaal. Zij blijven er op loer liggen. Zij verwijderen zich slechts wanneer er talrijke ééndagsvliegen uitgebroeid worden, die zij aan de oppervlakte van het water gaan oppikken. Maar zij keeren gewoonlijk naar hun schuilplaats terug. Al de visschers hebben opgemerkt dat er zoo plaatsen zijn, waar zich steeds een forel bevindt; wanneer deze zich laat vangen, komt een andere, die hetzelfde gewicht heeft, in haar plaats.

Het zijn vooral de dikke forellen die zoo een schuilplaats uitkiezen, en zij waken streng over de rust van hun tehuis! Elk vischje, dat de onvoorzichtigheid begaat in de buurt van deze schuilplaats te zwemmen, wordt verjaagd of verslonden. Wanneer de rivier een bocht maakt, zal de stroom, die tegen den holronden oever losspoelt, onderaan den oever gaten uithollen, welke onvermijdelijk door forellen zullen worden bezet.

Men heeft opgemerkt dat de forellen zich stroomopwaarts van de bocht ophielden wanneer het weder drukend was en de insecten uitbroeiden, en stroomafwaarts bij mooi weer, wanneer de oppervlakte van het water kalm was.

Wat de forellen eten

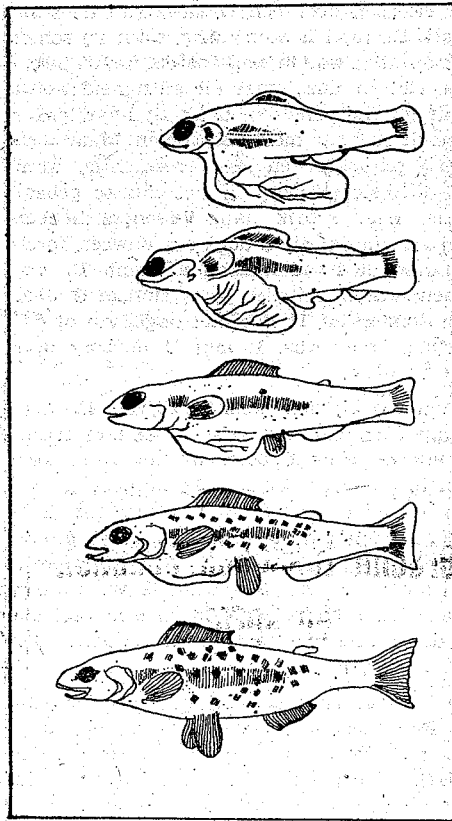
De forel is een vleeschetend dier, dat verlekend is op levende of schijnbaar levende prooien. Het blijkt ook dat een zeker jagers- en heerschersinstinct er haar soms toe aanzet te bijten wanneer zij geen honger heeft. De levende prooien, welke de forel in een heldere, koele en snelstroomende rivier kan vinden, zijn talrijk.

Allereerst de visschen: In de koele rivieren met hoog zuurstofgehalte, ontmoet zij, naast de rampzalige paling die slechts 's nachts jaagt en een groot gevaar voor de eteren en de pootvisch van de forellen vertegenwoor-

vischsnoren, die zij onder water aanbrengen met het oog op de forellenvangst (één tiental centimeter lang met een uitspringende stekel achteraan elke kaak).

De nuttelooze en rampzalige stekelbaars, die dank zij zijn harde stekels tegen de vraatzucht van de vleescheters beschut is, komt gelukkig niet al te overvloedig vóór in de door zalmvisschen bevolkte rivieren.

Na regenachtige nachten of wanneer de welken, bij zonsopgang, met dauw bedekt zijn, glijden een groot aantal aardwormen van de

Jonge pootvisch in zijn eerste groeistadium, tijdens opslorping van het zaadblaasje, wat dertig à vijftig dagen duurt.

oevers af en vallen zij in het water, waar de forellen ze verslinden. Er valt niet aan te twifelen dat de forellen veel van aardwormen houden, en de visschers weten het goed, want na een regenval, wanneer het water troebel is, vangen zij de forel bij middel van aardwormen.

De forellen zijn ook tuk op al de insecten die bij toeval in het water terecht komen.

Maar zij voeden zich bij uitstek met waterinsecten. Velen weten niet dat de bodem der rivieren naar verhouding dichter bevolkt is dan de oppervlakte van een weide. Indien gij met een pot een weinig zandachtige modder uit het bed van een rivier ophaalt en gij ze op een fijne teems wast, zult gij er onvermoede hoeveelheden larven van de meest verschillende insectensoorten ontdekken.

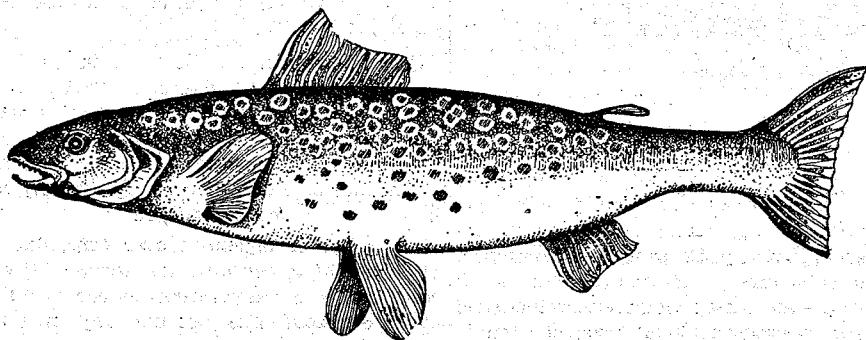
Hoe men ze vischt

De verscheidenheid der wijzen waarop men de forel kan vangen, is een der redenen van de bijval der forellenvangst.

Men vischt met snoeren voorzien van aardwormen (weinig sportief), van doode ellerlingen (de kleine visch waarover wij hierboven hebben uitgewijd), van echte of nagemaakte insecten of nog van draaiend kunst-aas.

Dit laatste is van metaal en maakt door zijn vorm en zijn snel-draaiende bewegingen den indruk van een zwemmend vischje. Het heeft den vorm van een spil, die iet dikker is aan het bovenende, hetwelk is voorzien van twee tegenover elkaar geplaatste vleugeltjes. Deze veroorzaken de sneldraaiende en regelmatige beweging.

Het draaiend kunst-aas is voorzien van driedubbele haken, waarmee de forel, welke er op toeschiet, zeker wordt gevangen.

SPECIMEN VAN FOREL

stadium van hun groei worden geteeld. Dat loslaten van jonge pootvisch geschiedt gewoonlijk bij het einde van den winter, wanneer de pootvisschen hun zaadblaasje hebben opgeslorpt en in staat zijn te zwemmen en actief hun voedsel te zoeken (bij het einde van Februari).

De forellen hebben hun woning

Wanneer zij in vrijheid leven, zoeken de forellen bij voorkeur een lente- en zomerkwartier uit: een gat in den oever, den rand van een graskant, den draaistroom verwekt door

dig, maar twee soorten visschen: den ellerling en de rivierdonderpad. De ellerling, een kleine karpervisch, bevindt zich in overvloed in sommige rivieren, waar zalmvisschen leven, en waar hij voor een groot deel bijdraagt tot de voeding van de vleescheters, maar hij is zoo klein, dat dit geen groot verlies beteekent.

De rivierdonderpad is minder gekend, daar men ze minder ziet wanneer men het water bekijkt bij het kuieren langsheen de rivier; zij verbergt zich bij voorkeur onder de bosjes waterplanten. De wildstroopers kennen ze goed en gebruiken ze als aas voor de

KEUKENPRAATJE

VERSCHILLENDE BEREIDINGEN DER FOREL

Ondanks haar vraatzucht, die met deze van den snoek is te vergelijken, wordt de forel zeer op prijs gesteld door de fijnproevers als door de visschers, die zeer in hun schik zijn wanneer een dezer mooie visschen met het slanke goudgroengekleurde lichaam er in toestemt zich te laten beetnemen aan de lijn welke behendig werd uitgeworpen door een virtuosoos van de stille sport. De forel is zeer gulzig, want zij schiet toe op alles wat in haar bereik komt, insecten, vleesch, enz., maar die gulzigheid wordt haar gaarne vergeven, dank zij haar lekker vleesch en haar mooi voorkomen. Maar toch is zij schuchter en zeer vreesachtig, want het kleinste gerucht en het minste gebaar jagen haar schrik aan. Visschers hebben mij verteld dat zij tijdens een onweer, forelen met de hand hadden gevischt. De visschen waren feitelijk gehypnotiseerd door een donderslag. Ik heb niet nagegaan of dat verhaal waar was. Ik laat U de zorg over het te doen.

Laten wij bij onze keuken blijven. De hoedanigheden van een versche en met schuimende en geurige boter bereide forel worden niet betwist. De talrijke liefhebbers zullen op elke betwisting daaromtrent antwoorden dat « de forel een goddelijk brokje is ». Ik voeg er aan toe : « Op voorwaarde dat zij zeer versch is », want ik verkies een gemeenen « boestring » boven een forel die reeds te lang het water heeft verlaten vóór zij in de pan terecht komt.

De liefhebbers leggen bij het bereiden van de forel heel wat wreedheid aan den dag, om toch zeker te zijn dat zij den visch versch zullen eten. Die bereiding heet in het Fransch « la truite au bleu », uitdrukking die wij zouden kunnen vertalen door « forel in het blauw ». Men heeft daarvoor slechts een kookpot, water, zout, azijn uit wijn bereid of niet zoeten wijn, een weinig kruiden, tijm, laurierbladeren en peperbollen noodig. Men laat het water koken met al de hierboven opgesomde toespizzen. Wanneer het kookt, wordt de veroordeelde, met andere woorden de forel, zooals zij uit den vischvijver komt — levend dus — in dat gewei vócht gedompeld. Het slijb waarmee zij bedekt is verandert dadelijk van kleur onder den invloed van het zuur van den azijn. De forel verkrijgt een mooie blauwe kleur, tot groote voldoening van de ongeduldige fijnproevers.

Een beroepsmensch gaat evenwel mensche-

lijker te werk. Wanneer zij uit het water is gehaald, wordt de forel met een hamerslag op den kop gedood en langs de kieuwen gereinigd, om den buik niet te beschadigen. Men maakt nochtans een kleine insnijding in den buik om het verwijderen van de ingewanden te vergemakkelijken. Bij middel van een naald en een zeer fijn touwtje, bindt men den kop aan den staart, zoodat de visch een soort ring vormt. Men giet azijn met een lepel over heel den visch en draagt er zorg voor dat alle deelen met den azijn in aanraking komen. Men raakt den visch niet met de vingers aan en legt hem op een rooster in een tamelijk diepen schotel, zoodat hij ondergedompeld wordt in het gekookte water met zout, goeden azijn en goeden witten wijn die er over gegoten wordt. Het water moet nauwelijks een centimeter boven de forel reiken. Men laat gedurende vijftien minuten zacht koken. Daarna wordt de visch uit het water genomen, op een schotel, bedekt met een servet, gelegd en omringd met peterselie. Hij wordt opgediend naast een sauspan met gesmolten boter. Zoo gaat men te werk in de bergen van het Zwarte Woud, op de oevers van den Rijn, van de Rhône en van de Zwitsersche en Italiaansche meren. De forel is dan zachtblauw gekleurd en uitert fijn van smaak. Ik wensch u dat u dergelijke lekkernij zoo dikwijls mogelijk mag eten.

Men laat de forel meestal braden in boter die men daarna op den visch giet welke op een goed verwarmden schotel wordt gelegd. Men giet er ook citroensap en strooit er peterselie over. Maar hoe zij ook wordt bereid, de forel moet altijd zeer versch zijn. De kenners beweren bovendien dat een forel uit een teeltvijver moet onderdoen voor een forel die in stroomend water heeft geleefd, en dus in een rivier werd gevischt. De forel heeft dus heel wat hoedanigheden. Zij is ook de duurste visch, wat bezwaarlijk als een hoedanigheid kan worden beschouwd. Zij kan ook zeer moeilijk worden bewaard. Om haar te bewaren, doet men best haar in versche kruiden te wikkelen die men op ijs legt, waarbij men er zorg voor draagt dat de visch met dit laatste niet in aanraking komt. Als besluit, betuig ik mijn instemming met den Franschen dichter Charles Monselet, die in een van zijn aan de goede keuken gewijde gedichten schreef dat het verschijnen van de forel tijdens een heerlijk en degelijk samengesteld maal als een blijde gebeurtenis dient beschouwd.

HET ZEEVISSCHERIJBEDRIJF IN HET BUITENLAND

Denemarken

In Denemarken is een nieuw type visscherkottor in bedrijf genomen. De proefvaart is gunstig uitgevallen. De kottor is derwijze gebouwd dat het gevaar van kenteren sterk is verminderd doordat de motor lager dan gewoonlijk ligt en de steven hooger is. De stabiliteit is verder nog verbeterd door een gewijzigde constructie.

Spanje

In 1941 bedroeg de waarde van de Spaansche vischvangst 938,3 miljoen pesetas, wat de hoogste opbrengst is welke dit land sinds jaren heeft geboekt. Naar gewicht was het jaar 1941 met 434.823 ton iets minder gunstig dan het voorgaande jaar met 439.600 T. In vergelijking met de resultaten in de jaren die den burgeroorlog voorafgingen valt er een aanmerkelijke stijging in de vangstresultaten vast te stellen, welke resultaten thans bijna het dubbel bedragen van die in de jaren 1927 tot 1934 toen de vangsten schommelden tusschen 230.646 en 387.801 ton per jaar.

Voor 1942 voorziet men dat de resultaten zoowel naar waarde als naar gewicht deze van 1941 zullen overtreffen.

Men maakt onderscheid tusschen de groote zeevisscherij en de kustvisscherij. De eerste is uitstekend georganiseerd te Vigo, Cadix, Pasajos, La Coruna en enkele andere havens. De kustvisscherij levert voornamelijk tonijn en bocarde op. De sardijn daarentegen, was slechts matig vertegenwoordigd maar toch voldoende om de vischconserveindustrie voldoende werkgelegenheid te verschaffen. De schaarschte aan brandstoffen voor de motoren, speciaal voor de kleine vaartuigen welke met benzine of stookolie worden gedreven, werkte remmend op de resultaten der vischvangst. Ook liet de bevoorrading van de visscherij in ijs veel te wenschen over. De mindere kwaliteit van de kolen leverde ook een moeilijkheid op zoodat de schepen hun vangsttijd moesten verkorten.

Noorwegen

In Noorwegen neemt de bewerking van vischleder meer en meer uitgebreid. Reeds acht bedrijven houden zich hiermede bezig. De vraag naar vischleder is zoo groot dat de leveranciers met moeite de aanvragers kunnen tevreden stellen. Dit leder wordt vooral gebruikt in de schoennijverheid. Naar verluidt is het weerstandsvermogen van dit

leder zeer groot terwijl de prijzen voor soortgelijke schoenen ongeveer dezelfde zijn als voor de lederschoenen, alhoewel er een weel-detaxe van 25 % aangerekend wordt voor de vischlederschoenen.

Er bestaan twintig verzamelcentrales voor de grondstoffen die over gansch Noorwegen verspreid liggen. De meeste nochtans bevinden zich in Noord-Noorwegen. De beste leveranciers van grondstoffen zijn de fabrieken die zich specialiseeren in vischfilets en vischconserven.

Frankrijk

De Fransche Regeering heeft besloten na de binnenschippers ook de visschers de aanschaffing van gasgeneratoren van Staatswege te vergemakkelijken. Een dezer dagen gepubliceerde wet stelt onvermogen visschers in de gelegenheid een vergoeding te ontvangen van 50 t. h. van de verbouwingskosten aan hun vaartuigen besteed. De regeering eischt dat de verbouwde vaartuigen tenminste drie jaar aan de vangst zullen deelnemen. De verkoop van deze sche-

pen moet worden onderworpen aan een goedkeuring van den Staatssecretaris van de Oorlogsmarine.

Spanje

Vischlever is buitengewoon rijk aan vitaminen. Op voorstel van het Syndikaat voor Chemische Producten heeft de regeering besloten dat de visch- en conservefabrieken voortaan al de vischlevers zullen moeten afleveren aan aangeduide laboratoria die ze dan zullen verwerken.

Portugaal

Niettegenstaande de oorlogsomstandigheden heeft men in Portugaal besloten dat ook dit jaar de kabeljauwvangst zou gepleegd worden aan de kusten van Newfoundland. De vangst zal geschieden met 50 zeilvaartuigen.

Vereenigde Staten

De Amerikaansche prijscontrolediensten hebben besloten dat, met het oog op de vleeschrantsoeneering, ook den verkoop van visch en vischconserven zal dienen geregeld te worden. Daarmede werd een aanvang genomen.

DE VISCHBEHANDELING AAN BOORD VAN DE VISSCHERSVAARTUIGEN

In het buitenland heeft men voor wat betreft het snelle bederven van visch, vele onderzoeken gedaan. In de eerste plaats waren het de Engelschen die zich op dit terrein zeer verdienstelijk hebben gemaakt, dan volgen de Franschen en Duitschers. Uit deze onderzoeken blijkt het volgende : het vischvleesch van levende visch (zeevisch) is vrijwel steriel, de inhoud van de maag, het darmkanaal en de opperhuid echter niet. Wil men dus een aantasting van het vischvleesch voorkomen, dan moeten dadelijk na de vangst de ingewanden verwijderd worden.

Alle onderzoekers zijn eenparig van meening, dat het strippen van de visch zorgvuldig moet geschieden. Uit hun onderzoeken is komen vast te staan, dat achtergebleven resten van ingewanden en slijm infectiehaarden vormen.

Na het strippen moeten de visschen zorgvuldig worden gewassen. Hiermee bereikt men, dat men het bloed en slijm kwijtraakt. Het schoonspoelen van kleine visch op de manier zooals nu plaats vindt, is uit den boeze. Noodig is, dat men deze visch een behandeling geeft zooals vroeger. De groote visch moet stuk voor stuk onder de waterstraal gewassen worden ; voorts dient men er in warme streken voor te zorgen de visch met gekoeld water te wassen.

Het verkoelen kan eventueel in een bak met gekoeld water plaats vinden, maar behoeft allen bij hooge temperaturen toegepast te worden.

Bij het opbergen van de visch in ijs dient men er op te letten, dat niet van buiten af bacteriën bij de visch komen. Zoowel de manden, waarin de visch aan boord gesorteerd wordt, als het geheele inwendige van het vischrui, moeten zooveel mogelijk vrij van besmetting gehouden worden.

Men is het er algemeen over eens, dat de visch het beste bewaard kan worden bij een constante lage temperatuur in een vochtige atmosfeer, zoodat ze niet uitdroogt, niet bevriest en niet door overvloedig water uitgeloozd wordt. Beschadigingen door drukken of stooten benadeelt de kwaliteit. Het is daarom wenschelijk, dat men de visch niet hoog opstapelt. Aanbeveling verdient het oppakken in kisten, een methode die bij onze snurrevaardvisschers is ingevoerd.

De resultaten hiermede bereikt zijn zeer goed en doen ons denken aan het systeem Bellefon-Folliot dat op de Fransche stoomtrawlers wordt toegepast. Op deze schepen wordt de visch zorgvuldig gewassen en gekoeld in zeewater van -2°C, daarna wordt zij verpakt in metalen kisten, die van te voren met een bacteriën-dodende vloeistof behandeld zijn. Na vulling met 50 kg. visch sluit men de kisten luchtdicht af en zet ze in rekken in het vischrui, maar een voortdurende regen van tot -2°C gekoeld

zeewater de kisten omspoelt. Deze kisten zijn conisch gevormd opdat ze beter in elkander gestapeld kunnen worden. Ze worden bij voorkeur zonder openen aan den wal direct in ijswagens geplaatst en door het binnenland getransporteerd. Door het ontbreken van ijs, dus ook van smeltwater, wordt het vischvleesch niet uitgeloozd en verliest het niets aan smaak. Voor de marktwaarde is het van belang, dat de volgens dit proces bewaarde visch, noch in uiterlijk, noch in structuur of smaak van het vleesch, verschilt van zeer versche zogenaamde krimpvisch. De bewaarduur schijnt 20-25 dagen, maximaal zelfs 30 dagen te kunnen bedragen, terwijl de kosten van de installaties gering zijn.

Enkele Fransche trawlers hebben een installatie volgens Bellefon-Folliot aan boord, waarmede 10 ton visch, dus 200 kisten van 50 kg. in 18 uur verwerkt kunnen worden, zelfs bij een luchttemperatuur van 40° C. en een zeewatertemperatuur van 25° C. Het energieverbruik van de koelmachine is dan nog slechts 15 P. K.

HOUD UW PAPIEREN GEREED VOOR DE TELLING !

De kantonsecretarissen van den Sector « Handel en Distributie » bieden zich weer bij de handelaars aan ten einde de fiches over de telling bij te houden.

De handelaars worden verzocht alles in het werk te stellen opdat de kantonsecretarissen zich zoo vlug mogelijk van hun taak zouden kunnen kwijten.

Derhalve gelieven zij van heden af volgende stukken gereed te houden :

1. Identiteitskaart of trouwboekje;
2. Copie van de inschrijving in het Handelsregister (basis-inschrijving en eventuele wijzigingen);
3. Belastingbiljet over het vorig jaar of huurrecontract;
4. Lidmaatschapskaart bij den Sector « Handel en Distributie »;
5. Al de door de hoofdgroeperingen toegestane vergunningen.

Wij rekenen op de medewerking en den goeden wil der handelaars opdat zoowel vo. de afgevaardigden van den Sector als voor de handelaars zelf dit werk in den kortst mogelijken tijd van stapel zou loopen.

VAKONDERWIJS

DE OPLEIDING VAN DE JONGE VISSCHERS

Het koninklijk werk « Ibis »

In vorige bijdragen hebben wij reeds aange-
toond dat zoo in zake opleiding van den vis-
scher alles niet in orde was, er toch vol-
doende vakscholen waren waarvan het on-
derwijs, spijtig genoeg, mist aan eenheid
zoodat slechts een paar inrichtingen feite-
lijk in aanmerking komen aan de kust als
zijnde ingericht om een gepaste opleiding te
geven aan ons jong visschersvolk.

Laten wij even terugblikken in de geschiede-
nis.

Op 9 Juni 1928 verscheen in het « Brugsch
Handelsblad », onder handteekening van Ed.
Lauwers, een artikel waarin o.m. gezegd
werd :

« Weliswaar hadden wij vroeger, en hebben
wij nog, een Staatsschool voor scheepsjon-
gens maar zelfs de voorstanders van deze
instelling moeten bekennen dat zij slechts
ten goede komt aan den Staatseevaardienst
en niet aan de visschersvloot.

» Juist alsof het niet tevreden was met dit
voorrecht, doet het Staatseewen zijn opper-
se best de meest bekwaame visschers, deze
prachtmensen van het Noordzeestrand, in
zijn netten te vangen. Onze visschers wor-
den des te gemakkelijker naar de Marine ge-
lokt daar zij er als beambten behandeld
worden en er een veel beter statuut hebben
dan degen aan boord van de vischboten
waar zij altijd een onzeker en gevaarlijk be-
staan leiden.

» Na den oorlog (1914-1918) hebben wij kun-
nen vaststellen dat kapiteins van vischtrei-
lers hun werkgever in den streek lieten op
het oogenblik dat zij* het meest geld ver-
dienden en een vaster bestaan zochten aan
boord van de Staatspaketboten als eenvou-
dig matroos. »

Geen scheepsjongens meer

Zelfs vóór 1914 was de toestand vrij ernstig.
In 1900 was het zoover gekomen dat er
geen scheepsjongens meer te vinden waren
aan boord van de vischboten. Er moest ab-
soluut ingegrepen worden. Men kende pre-
mies toe aan de jonge visschers om hen aan
te moedigen het bedrijf van hun vader voort
te zetten maar niets kon baten en het beroep
teerde uit bij gemis aan jonge krachten.
Er moest een middel gevonden worden om
« de visscher bij den visch te houden ». Er
moest aan de jongens een behoorlijk onder-
wijs gegeven worden om er vakmannen van
te maken. Vóór 1914 waren de meesten on-
zer visschers ongeletterd.

In alle andere nijverheidstakken werd er
veel belang gehecht aan het vakonderwijs.
Het visscherijbedrijf bleef aan kant liggen.
Daaraan werd thans grootendeels verholpen
en kan nog veel verbeterd worden.

Een netelig vraagstuk

Maar, benevens het hoofdvraagstuk van op-
leiding en onderwijs, stelde er zich een
tweede, namelijk dit der weezen van onze
visschers. Onze visschers worden maar al te
dikwijls het slachtoffer van de zee die zij
liefhebben en die hun een bestaan moet ver-
zekeren. Gewoonlijk zijn het kroostrijke ge-
zinnen die hiervan het slachtoffer worden.
De weesjes moesten alsdan opgenomen wor-
den door familieleden die zelf alle moeite
ter wereld hadden om de twee eindjes aan
elkaar te knopen. Van openbare liefdadig-
heid wou de visscher niet weten, daarvoor is
hij te fier in zijn ruw uiterlijk.
Het kind dat alzoo opgenomen wordt in een
noodlijdende familie, krijgt een afkeer van
de zee waarvan het het slachtoffer geworden
is. Het zal, later, pogen een ander bedrijf
uit te oefenen.

Zoo gingen vele elementen voor het bedrijf
verloren.

Er komt reactie

Tot in 1906 liet deze toestand onze bevol-
king volkomen onverschillig. De toestand
werd hoe langer hoe ernstiger tot op het
oogenblik dat, op 6 Juni 1906, Prins Albert,
die later over ons land zoo regeeren, zich
om het lot van den visscher bekommerde en

overging tot de stichting van het werk van
den « Ibis ».

Het was kort na een bijzonder tragische
reeks van rampen op zee dat Prins Albert
besloot een instelling te stichten waarin de
weezen van slachtoffers van scheepsrampen
zouden opgenomen worden. Zoo ontstond de
school der visscherijpupillen en het Konink-
lijk Werk « Ibis ».

Buiten alle politiek opgevat heeft het Werk
de Broederlijkheid tot basis en de Liefda-
digheid tot principe. Doel is hoofdzake-
lijk de visschersweeskinderen op te nemen
en er, door liefdevolle middelen, gepaard
gaande met een kundig algemeen- en vakon-
derwijs, bekwaame visschers van te maken
die de zee zullen liefhebben zooals hun va-
der vóór hen.

Meer uitbreiding

Het Koninklijk Werk « Ibis », dat bij
den aanvang enkel ten doel had het lot der
visschersbevolking te verbeteren door aan de
weezen onderwijs, opvoeding en vakkennis
te verschaffen, zou een snelle uitbreiding
nemen en bij het nastreven van zijn doel
zou het weldra, door aanschaffing van op-
leidingsvaartuigen, er toe gebracht worden
in België den weg van den vooruitgang in
zake zeevisscherij open te stellen door ver-
betering van materieel en uitrusting, door
toepassing van de groote uitvindingen en van
de vorderingen der techniek op gebied van
scheepsbouw.

Er werd een ligschip (training ship) aange-
kocht en later enkele treilers. Men stichtte
de « Ibis » reederij, met een kapitaal van
500.000 fr. grootendeels onderschreven door
de bemanningen van de schepen zelf die
meestendeels zelf « Ibisgasten » waren.

Tot aan den vooravond van den wereldoor-
log konden reeds 85 door de instelling opge-
nomen jonge lieden, na een tijd praktisch
onderricht, aan boord van de opleidingsvaar-
tuigen en treilers ingescheept worden en
vormden zij de kern van een nieuwe vis-
schersgeneratie.

De oorlog zou echter, gedurende enkele ja-
ren de werking onderbreken maar, dadelijk
na 1918, hervatte het Werk zijn streven. Er
werd een prachtige landschool ingericht. De
Koninklijke Commissie voor de Zeevisscherij
drong sterk aan in dien zin. Het zou een
school worden waarin andere kinderen dan
weezen van visschers zouden opgenomen wor-
den, namelijk oorlogsweezen, kinderen van
visschers en van zeelieden van lagere rang,
van binnenschippers, kleine martelaars, ver-
laten kinderen of andere jeugdige verstoete-
lingen. Een groot recuperatieveld lag open
voor het visscherijbedrijf.

Dit deed in 1924 de gedachte ontstaan van
een samenwerking tusschen de algemeene
directie van het Zeewezen en de Koninklijke
Instelling; de « Ibis » zou een bijzondere af-
deeling vormen met uit voormelde elementen
genomen scheepsjongens en deze op kosten
van den Staat opvoeden en opleiden.

Resultaten

Spijtig genoeg is het ons onmogelijk cijfers
vóór te leggen voor de jaren die den hui-
digen oorlog onmiddellijk voorafgingen. Wij
wenschen er nochtans op te wijzen dat, van
Augustus 1906 tot Augustus 1936, 497 pupil-
len tot de instelling toegelaten werden en,
op het einde van dit laatste jaar, telde de
school 68 leerlingen. Het aantal kostleerlin-
gen kon, desnoods, tot 120 opgevoerd worden.
De groote meerderheid dezer kinderen werd,
door toedoen van het Werk, op schepen ge-
plaatst en zijn de visscherij getrouw geble-
ven. Een honderdtal anderen, door wijdere
horizonten aangetrokken, zijn hetzij naar
de koopvaardij, hetzij in dienst van de Kolo-
nie overgegaan. Slechts één vijfde der oude-
ren van den Ibis hebben het beroep, waar-
voor zij opgeleid werden, verlaten.

De kinderen worden op zevenjarigen leeftijd
toegelaten wanneer het weezen van Belgische
visschers zijn. De andere pupillen, die ten
laste van den Staat vallen, worden aangenomen

men op den leeftijd van 11 jaar. Rond 14 à
15 jaar worden zij ontslaan en aan boord
van schepen geplaatst.

Practische opleiding

Aan boord van het vaartuig voor praktische
opleiding werkt de pupil nu eens in de mo-
torkamer dan weer op het dek. Wij hebben
het hier natuurlijk over de opleiding in nor-
male tijden vermits de school thans van
Oostende naar het binnenland verhuist is.
De jongen wordt vertrouwd gemaakt zowel
met de werking als het onderhoud van de
machine of motor als met den uitkijk, het
roer, het uitwerken en inhalen van de visch-

tuigen, het behandelen van de visch en de-
zes stouwing in de ijskamers aan boord, het
ontschepen van visch, enz. Ieder op zijn
beurt neemt aan boord den dienst van kok
waar. Aan iedereen wordt de bediening van
de toestellen voor draadloze telegrafie of
telefonie, van de radiopeilers, de echolooding-
toestellen, aangeleerd.

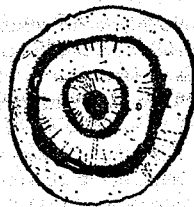
Practisch gesproken werden de werking van
« Ibis » lamgelegd door de huidige ge-
beurtenissen maar zoodra de vredesklokken
over ons land zullen luiden zal de wekroep
zijn « alle handen aan dek » en recht
door zee, ter heropbeuring van ons zeevis-
scherijbedrijf.

DE GEHOORZIN BIJ DE VISSCHEN

Het gehoor is zeer ontwikkeld bij de visschen. Deze hooren niet slechts
met hun ooren, maar ook met de organen van de « zijlijn », waarover
wij in onderhavig artikel uitwijden.

De visschen beschikken over twee soorten
zintuigen wat het gehoor betreft : allereerst
hun ooren, vervolgens de organen van de
zijlijn.

De ooren schijnen nooit te ontbreken. Zij
zijn kleiner en minder omvangrijk dan deze
van de hogere werveldieren. Zij worden op
de gewone plaats aangetroffen en bevinden
zich heel en al binnen de zijwanden van den
schedel. Zij bestaan slechts uit een samen-
stel van half-cirkelvormige kanalen, die ge-

Specimen van otolith welke men in de ooren
van de meeste visschen aantreft.

lijken op deze welke in al de ooren worden
aangetroffen. Zij stemmen dus overeen met
wat men bij de werveldieren het « interne
oor » noemt. Daar zij heel en al ingesloten
en intern zijn, is geen enkel deel zichtbaar
aan de buitenzijde van den kop van den
visch.

Deze ooren bevatten gewoonlijk kalk- of ge-
hoorsteentjes de **otolithen**, waarvan het na-
gaan vaak noodzakelijk is bij de studiën
betreffende den groei en den leeftijd der
visschen. Inderdaad, zooals wij het reeds
hebben gezien bij onze monographie over de
paling, groeien deze steentjes regelmatig aan
met vaak jaarlijksche concentrische lagen.
Wanneer men deze lagen telt, kan men dus
bij benadering den leeftijd van den visch
bepalen.

Gezien de ligging en de samenstelling van
deze interne ooren, schijnt hun rol niet deze
van een eigenlijk gehoororgaan, een oriën-
teerings- en evenwichtsorgaan te zijn. Zij
zouden dus niet gevoelig zijn voor de ge-
luidsgolven. De waarneming van deze laat-
ste geschiedt langs de zijlijn.

De zijlijn

De organen van de zijlijn hebben dus een
functie die uitsluitend gericht is op de waar-
neming van de geluidstrillingen welke de
massa van het water aandoen. Zij bestaan
uit zeer kleine buisjes, welke het een na
het andere, in lijnvormige reeksen aan elk
van beide zijden van den visch liggen, van
het begin van de romp tot bij den aanvang
van den staart. Alle samen maken deze buis-
jes den indruk van een smalle en regelmate
puntjeslijn, die met het bloote oog over
heel de lengte van den visch zichtbaar is.
Vandaar haar naam : « zijlijn ».

Elk van de nauwe buisjes waaruit zij be-
staat, mondt bij de oppervlakte van de huid
door een opening uit en is naar binnen ver-
bonden met een in de lengte liggend kanaal
onder de huid, waarin een groote zenuw
wordt aangetroffen.

De omvang van deze zenuw levert het bewijs
van het belang van dit zintuig. De wanden
van de buisjes en van het kanaal onder de
huid zijn bij plaatsen voorzien van gevoe-

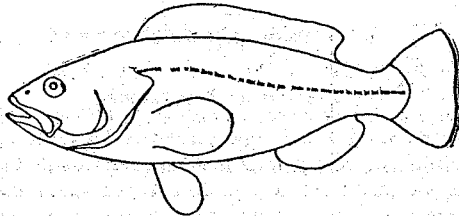
lige cellen, welke gelijken op de gehoorcel-
len van de hogere werveldieren.

De zijlijn is ten slotte een vereenvoudigd
gehoororgaan. In de plaats van zich bij een
gehoororgaan in den kop te beperken, breidt
dit zintuig zich over heel de romp van
den visch, aan beide zijden van dezen laat-
ste uit. Het is dus prachtig gelegen om de
trillingen, die het water aandoen, op te
vangen en waar te nemen, daar de vele
buisjes een talrijke reeks hoortoestellen vor-
men, waarvan de respectievelijke waarne-
mingen getotaliseerd worden.

Dit zintuig is uiterst gevoelig bij de meeste
visschen. Het stelt deze laatste in staat te
hooren en de meeste trillingen, zelfs de licht-
ste, waar te nemen, die het water rond hen
in beweging brengen. De visschen geven
zich zoo rekenschap van het drijven van
een voorwerp op een zekeren afstand, van
den algemeenen vorm van dit voorwerp in-
dien het beweeglijk is, van de richting van
de stroombewegingen. Zelfs in troebel en
donker water, kan de visch herkennen wat
hem omringt, en zich oriënteren.

Om dit beter te begrijpen, is het voldoende
te denken aan de blinden, die hun blindheid
verhelpen door hun gevoeligheid voor de
minste verplaatsingen welke zij rond zich
waarnemen. Het verschijnsel is vrijwel van
denzelfden aard. Zooals wij het zooeven heb-
ben uiteengezet, hooren de visschen, maar
zij hooren anders dan wij. De organen van
de zijlijn vangen bij voorkeur de lagere en
de hogere geruchten op, die wij niet of
slechts heel verward waarnemen.

Het beperkte soortelijk gewicht van hun li-
chaam, dat weinig verschilt van dat van
het water waarin zij zich bevinden, maakt
hen uiterst gevoelig voor de minste wijzi-
gingen. Zij luisteren dus naar al de trilling-
en die hun bereiken, zij regelen op elk
oogenblik hun gedrag naar de trillingen die
zij doorheen het water waarnemen. Naar

De zijlijn die men hier ziet en die zich langs
de twee zijden bevindt, laat de visschen toe
de geluiden en trillingen op te vangen.

gelang de gevallen, schieten zij toe, verwij-
deren zij zich, vermijden een voorwerp of
nemen de vlucht.

Vele misrekeningen bij de vischvangst met
de lijn moeten worden toegeschreven aan
een zoo nauwkeurig zintuig, waardoor het
wantrouwen van den visch wordt gewekt
jegens de minste bewegingen. Zelfs het op-
stellen van de lijnen brengt ongewone, zij
het dan nog zoo zwakke, bewegingen in het
water teweeg. De goede visschers verhelpen
dat nadeel door het gebruik van « gevoelige
lijnen », met andere woorden van lijnen die
zoodanig opgesteld worden dat elke bewe-
ging, die van aard is de visschen te ver-
schrikken, tot het uiterste beperkt wordt.

ECONOMISCHE QUAESTIES

DE BELGISCHE VISCHHANDEL
VÓÓR 1940

Wij nemen ons voor een volledig overzicht te geven van den Belgischen Vischhandel zooals deze vóór het uitbreken van den oorlog was ingericht. Onze lezers zullen aldus in het bezit zijn van een volledige documentatie betreffende deze quaestie, wanneer, na de huidige moerleime, de reorganisatie van geheel den vischhandel zal ten berde gebracht worden.

I. Ondernemingsvorm en kapitaal

In den vischhandel maakt de firma de bijzonderste ondernemingsvorm uit. Benevens de firma komt het eigen bedrijf ook wel vóór. Kortom, wij staan hier meestal vóór personenvennootschappen.

Voor dezen handel immers, zijn geen groote kapitalen noodig voor gebouwen en duurzame productiemiddelen. Men is bijna nooit bezwaar van de pakhuizen en bureaux waar men handel drijft. Het gebruik daarvan verdient men door pachtvereenkomst; men betaalt een zekere huurprijs aan de stedelijke instanties. Machines zijn er niet nodig, koelinstallaties natuurlijk wel, alsook weeginstallaties, verpakkingen, camionagediensten, enz., maar dit slorpt doorgaans geen groot deel van het belegde kapitaal op.

Maar er is een groot bedrijfskapitaal nodig. De post debiet is hier vaak zeer groot, daar betaling gewoonlijk slechts geschiedt een zekere tijd na levering. Deze tijd is dikwijls heel lang. Daarentegen is de betalingstijd door de crediteuren toegestaan, gewoonlijk korter (8 tot 10 dagen).

Ook heeft men hier te doen met een handel waar het initiatief en de persoonlijke kennis der leiders het grootste belang zijn voor het welslagen der onderneming: dus is de personenvennootschap aangewezen.

De grootvischhandel is tamelijk eenig in zijn aard. Er wordt geen waar aangeboden tegen vaste prijzen, maar in « afslag ». Ook is de hoeveelheid die verkocht wordt meestal onbepaald en berust ze op de schatting van de koopers.

Om een prijsaangifte bij de klanten te kunnen doen — en dit wordt meestal gedaan vooraleer de visch feitelijk werd aangekocht — moet men dus een schatting doen:

1. Van de eigen aanvoer, volgens het aantal verwachte schepen voor een bepaalden dag;
2. Van de kwaliteit en de quantiteit der waar die in de mijn verkocht wordt;
3. Van de prijsvorming in den vreemde. Persoonlijke kennis en routine zijn hier dus onmisbare eigenschappen voor de handelaars. Veel hangt af van de wijze waarop de klanten worden bezocht en de mogelijke afzetgebieden bewerkt, dat een groot deel van zetgebieden bewerkt. Het is dus natuurlijk en beantwoordend aan de eischen, dat hier de personenvennootschap werd verkozen en voornamelijk de firma.

II. Algemeene handelstoestand

Terugslag van de contingentieeringsmaatregelen op den handel.

In een vorig artikel hebben wij reeds verduidelijkt dat de toestand der visscherij in 1931, ver van schitterend was. De oorzaak daarvan hebben wij vroeger uiteengezet. Hoe gunstig de contingentieeringsmaatregelen voor de visscherij zijn geweest hebben wij eveneens vroeger verduidelijkt.

Gaan wij echter de uitvoer na, dan zien wij dat deze van 25 miljoen kg. in 1931 gevallen is op 7 miljoen kg., ten gevolge der contingentieeringen door andere landen getroffen.

Onze invoer is ook met 30 t.h. verminderd. Dit heeft natuurlijk een terugslag op het omzetcijfer der vischhandelaars. Langs deze kant gezien, zou men kunnen zeggen dat de gevolgen der contingentieering zich eenzijdig gunstig voor de visscherij hebben getoond!

Zulke bewering echter is ver van juist, want de contingentieering bracht zooniet de afschaffing, dan toch een groote beperking der consignatiehandel met zich mede! (De consignatiehandel werd uit het contingentieeringkader gesloten!) Die consignatiehandel nu, die bijzonderlijk plaats greep te Brussel en te Antwerpen, werkte meestal met vreemde visch, welke in zeer groote hoeveelheden werd ingevoerd. Deze visch werd echter door de consignatarissen niet tegen vaste prijzen verkocht. Men verkocht zoo goed men kon en trachtte de hoogst mogelijke prijs te bekomen. Als er echter reeds een groote aanvoer was, of als de vraag per toeval niet groot was, dan verkochten deze consignatarissen hun visch tegen echte spotprijzen, daar zij voor de groote hoeveelheden ingevoerde visch geen uitweg meer zagen.

De groote nadeelen van deze consignatie zijn duidelijk voor den handel. Zij stoort zeer de markten, en oefent soms een geweldige druk op de prijzen. Tengevolge van die lage prijzen en van de groote invoerquanta deze consignatievisch, gebeurde het maar al te dikwijls dat onze visschers, die soms meer dan veertien dagen op zee hadden gewerkt, hun visch tegen spotprijzen moesten afgeven. De prijs der consignatievisch beïnvloedde natuurlijk geweldige vischprijzen op de kustmarkten. Alle persoonlijk initiatief bleef aldus achterwege, want de handelaars hadden nooit geen vaste basis voor hun prijsvorming. Een groote dienst werd aan den handel bewezen door deze consignatiehandel te bejeren. Daar er na 1932 ook veel minder visch op de Brusselsche markt aanwezig was (de consignatievisch was ingevoerd de visch en de invoer was sedert 1933 fel beperkt), kochten veel vischwinkeliers hun visch direct aan de kust met het gevolg dat de nadeelige prijsdrukking wegviel en meteen ook de onzekerheid die er op de kustmarkten heerschte!

Theoretisch was de consignatievisch uit het kader der contingentieering gesloten. Elke levering moest voortaan vergezeld zijn van een factuur. De consignanten zonden dus een factuur, doch de consignataris verkocht aan een prijs welke veel lager was dan de factuurprijs! De consignatie was dus enkel in schijn onmogelijk; in feite bleef ze bestaan, maar op een veel kleiner schaal dan vroeger het geval was. Inderdaad wie meest invoerde werd natuurlijk ook het meest door de invoerbeperking getroffen en zoo verdween dan ook de consignatiehandel, wel niet geheel, maar toch voor een aanzienlijk deel, wat voor den handel in het algemeen een zeer groot voordeel was.

Wat is nu de oorzaak dezer onregelmatigheid?

1. Er zijn oorzaken die wortelen in het gebrek aan interne organisatie in de visscherij zelf, waardoor de onregelmatigheid in den aanvoer nog meer wordt in de hand gewerkt.

2. Er zijn ook natuurkundige oorzaken: men kan niet op een bepaalde visscherij uitgaan als men wil. Veel vischsoorten bewegen zich in « scholen ». Deze scholen zijn soms in bepaalde zeestreken aan te treffen, soms niet. Alles hangt dus af van de kans. Wat nu de schommelingen in den loop der week betreft:

De aanvoer geschiedde bijna uitsluitend in de eerste helft der week, want de visch moest ter bestemming zijn vóór 's Vrijdags. In de tweede helft van de week was de visch dan ook gewoonlijk goedkoop. Deze toestand heeft groote eischen gesteld aan het vervoer van visch per spoor, want bijna al de aangevoerde visch werd verzonden in twee dagen tijd. Daar het hier een bederfelijke waar betreft, moest het vervoer niet alleen snel, maar ook in hygiënische condities gebeuren. Doch deze toestand biedt nog een ander nadeel:

Vaartuigen die bv. op een Vrijdag een groote vangst deden bleven tot 's Maandags in zee om voordeliger prijzen te bekomen, gezien de vraag in het begin der week veel groter was. Dat dit natuurlijk nadeelig werkte op de kwaliteit en de verscheidsgraad heeft wel niet gezegd. En heel dezen toestand heeft één oorzaak: het feit dat in België de dag van vleeschderving door de kerkelijke overheid bepaald is op den Vrijdag. Moest de dag niet zijn vastgesteld, dan zou deze toestand verdwijnen, want dan zou de vraag zich regelmatig over de heele week verspreiden.

Hoe zou men nu deze onregelmatigheid in den aanvoer, die de prijzen zeer doet dalen of stijgen, kunnen uit den weg ruimen?

Terugslag van de onregelmatigheid in den aanvoer op de handelsactiviteit.

Statistische berekeningen op den aanvoer — waarvan wij hier de technische zijde onbesproken laten — bewijzen duidelijk dat de vischaanvoer onderhevig is aan groote schommelingen. Als algemeene regel kan nochtans gelden dat de winterperiode (vanaf September tot Maart) de belangrijkste is, doch zelfs gedurende deze periode is er maar weinig stabiliteit.

Wat is nu de oorzaak dezer onregelmatigheid?

1. Er zijn oorzaken die wortelen in het gebrek aan interne organisatie in de visscherij zelf, waardoor de onregelmatigheid in den aanvoer nog meer wordt in de hand gewerkt.

2. Er zijn ook natuurkundige oorzaken: men kan niet op een bepaalde visscherij uitgaan als men wil. Veel vischsoorten bewegen zich in « scholen ». Deze scholen zijn soms in bepaalde zeestreken aan te treffen, soms niet. Alles hangt dus af van de kans. Wat nu de schommelingen in den loop der week betreft:

De aanvoer geschiedde bijna uitsluitend in de eerste helft der week, want de visch moest ter bestemming zijn vóór 's Vrijdags. In de tweede helft van de week was de visch dan ook gewoonlijk goedkoop. Deze toestand heeft groote eischen gesteld aan het vervoer van visch per spoor, want bijna al de aangevoerde visch werd verzonden in twee dagen tijd. Daar het hier een bederfelijke waar betreft, moest het vervoer niet alleen snel, maar ook in hygiënische condities gebeuren. Doch deze toestand biedt nog een ander nadeel:

Vaartuigen die bv. op een Vrijdag een groote vangst deden bleven tot 's Maandags in zee om voordeliger prijzen te bekomen, gezien de vraag in het begin der week veel groter was. Dat dit natuurlijk nadeelig werkte op de kwaliteit en de verscheidsgraad heeft wel niet gezegd. En heel dezen toestand heeft één oorzaak: het feit dat in België de dag van vleeschderving door de kerkelijke overheid bepaald is op den Vrijdag. Moest de dag niet zijn vastgesteld, dan zou deze toestand verdwijnen, want dan zou de vraag zich regelmatig over de heele week verspreiden.

Hoe zou men nu deze onregelmatigheid in den aanvoer, die de prijzen zeer doet dalen of stijgen, kunnen uit den weg ruimen?

Wat de schommelingen in den loop der week betreft.

a) Er werden voetstappen aangewend bij den Kardinaal om te bekomen dat voortaan visch zou mogen gegeten worden wanneer men wil en daarom niet noodzakelijk 's Vrijdags. Het resultaat zou dus zijn: verplichte vleeschderving, éénmaal in de week, doch op gelijk welken dag. Dit voorstel werd van de hand gewezen, om redenen, die wij hier niet verder hoeven te ontwikkelen.

b) Een andere oplossing ware dan: de menschen meer dan éénmaal per week doen visch eten. Aldus zou de vraag voor de tweede vischconsumptiedag regelmatig over de week zijn verspreid. Doch de ondervinding leert, dat daar ook niets van terecht zal komen, daar het Belgische volk in normale tijden zelfs niet éénmaal per week visch consumeerde. Voorloopig zien wij dus geen oplossing aan dit vraagstuk.

Voor de algemeene schommelingen in den aanvoer.

1. Voor deze die hun oorzaak vinden in het gebrek aan organisatie bij de visscherij, en in het gemis aan aanpassing aan de werkelijke behoefte van de markt, daar kan natuurlijk aan veranderd worden door het invoeren van een stevige organisatie.

2. Voor deze die hun oorzaak vinden in natuurkundige factoren:

Men is er op uit geweest om met vliegtuigen de aanwezigheid van zekere soorten visch op bepaalde vischgronden vast te stellen. Deze vliegtuigen stonden in verbinding met een schip, dat zich direct op de aangewezen plaats begaf en orders gaf aan andere schepen. Doch deze pogingen werden hier op te kleine schaal aangewend om concrete resultaten op te leveren; het bleef immer bij een paar pogingen en de vliegtuigen werden ons niet steeds in voldoende aantal ter beschikking gesteld.

Wil dit daarom zeggen dat er in de toekomst veel van dit procédé te verhopan valt?

Als men zich richt naar wat in andere landen uit gelijkaardige proefnemingen te leeren valt, dan moeten wij zeggen dat die manier van visch opsporen, heel beperkt zal blijven en wel om volgende redenen:

- 1° Enkel voor visch die zich tamelijk dicht bij de oppervlakte bevindt;
- 2° Voor vischsoorten die zich in klare waters bewegen.

Zoo werden gedurende vier weken pogingen gedaan op de vischgronden van Moray-Firth (voor de haringvangst). De conclusie was dat het onmogelijk was, zich met behulp van watervliegtuigen een idee te vormen van de beweging der visschen, daar ze zich te diep bewogen en de kleur der zee ongunstig was.

Amerika behaalt met dit procédé de beste resultaten op de sardijnenvangst en Frankrijk op de tonijnvangst. Dit is uit te leggen doordat voornoemde soorten visch zich doorgaans niet te diep bewegen en in tamelijk klare waters.

Dat er dus in ons land, langs die zijde, iets belangrijks te verwezenlijken valt, is sterk te betwijfelen, daar, indien sommige scholen zich tamelijk dicht bij de oppervlakte bewegen, de kleur onzer zee, beïnvloed door onzen bewolkten hemel, weinig geschikt is om goede resultaten op te leveren.

De onregelmatigheid welke haar oorzaak vindt in natuurkundige factoren, zal naar onze meening practisch nooit uitgeschakeld worden.

REGLEMENTEERING

Uit het « Staatsblad »

Van 19 tot 31 Maart

Staatsblad van 19 Maart:

Bericht betreffende den verkoop van vleeschconserven.

★

Staatsblad van 21 Maart:

Mededeeling aan de eigenaars van dieren welke recht hebben op bevoorrading (voor April 1943). Bericht betreffende de geldigheid van coupon n° 3 van de potaschkaart.

★

Staatsblad van 25 Maart:

Speciale verdeling van bereide vleeschwaren.

Staatsblad van 28 Maart:

Besluit houdende wijziging van het besluit d.d. 22 September 1942, betreffende de benutting van den handel in plantaardappelen van den oogst 1942 — Besluit betreffende de benutting der inlandsche plantaardappelen van den oogst 1943

★

Staatsblad van 29 en 30 Maart:

Besluit houdende vaststelling der maximumprijzen geldend voor provisieaardappelen vanaf 1 April.

★

Staatsblad van 31 Maart:

Erratum bij de verordening van 10 Juni 1942, tot regeling der markt van visch, schaal- en weekdieren.

Regeling der vischmarkt

In het « Staatsblad » d.d. 1 April 11, verscheen volgend erratum bij de verordening tot regeling der markt van visch, schaal- en weekdieren, gepubliceerd in het « Staatsblad » d.d. 25 Juni 1942.

In hoofdstuk III over den handel moeten de groothandelaars-verdeelaars naast de algemeene voorwaarden die vereischt worden van alle handelaars om een vergunning tot uitoefening van hun bedrijf nog volgende bijkomende voorwaarden vermelden:

— Gedurende één der jaren 1937-38 of -39 een minimum-verkoop in plaats van een gemiddelde verkoop aan den kleinhandel hebben gedaan van: vierhonderd duizend frank voor verse visch of honderd duizend frank voor garnaal of honderd duizend kilogram voor mosselen of vijf en twintig duizend frank voor bewerkte visscherij producten.

Wie kan het handelsfonds exploiteeren?

Een vorige bijdrage handelde over de bekwaamheidsvoorwaarden die moeten worden vervuld om een handelsfonds te mogen exploiteeren en over de wettelijke gemeenschap bij de uitbating van het fonds. Thans nemen wij enkele andere stelsels van exploitatie in oogenschouw.

Andere stelsels

In de gemeenschap op aanwinsten, worden de roerende goederen van elk der echtgenooten, zoowel deze waarover hij op den dag van het huwelijk beschikt als deze welke nadien verkregen worden, buiten de gemeenschap gesloten.

Het handelsfonds blijft den eigendom van een der echtgenooten wanneer het op het oogenblik van den echt aan hem behoorde of wanneer hij het verkrijgt door schenking of erfenis tijdens het huwelijk. Wordt het door één der echtgenooten aangekocht met gelden voortkomende van het verkoop van voorwerpen die hem uitsluitend toebehooren dan valt het evenmin in gemeenschap en blijft het zijn persoonlijk eigendom.

De man beheert het fonds tenzij er in het huwelijkscontract anders werd over beslist. De winsten en de verliezen vallen in de gemeenschap, ook wanneer de vrouw het fonds uitbaat met de toestemming van haar man. Onder het stelsel van de scheiding van goederen, behoudt elke echtgenoot den eigendom, het beheer en het genot van zijn handelsfonds. De vrouw moet zooals altijd de toelating bekomen van haar man om handel te drijven. Ze kan echter haar man er mede belasten in zijn naam, maar voor hare rekening het fonds te exploiteeren. Beiden zijn alsdan verantwoordelijk.

Stelt de man zijne activiteit en zijne onderverinding ten dienste van het handelsfonds van zijn vrouw, dan worden de uitzonderlijke winsten die daardoor verwezenlijkt worden, verdeeld tusschen den man en de vrouw.

We zullen ons hier niet ophouden met de studie van het handelsfonds in de overige huwelijksstelsels, omdat ze in den kleinhandel niet veel voorkomen.

In het algemeen, moeten we de aandacht vestigen op het feit dat de handelaar zijn huwelijkscontract openbaar moet maken. Doet hij het niet, dan mogen derde personen, die met hem handel drijven, hem terecht beschouwen als zijnde gehuwd onder het stelsel der wettelijke goederengemeenschap.

De voorloopige beheerder

Tijdens het huwelijk is de man het hoofd van het gezin; hij beschikt als heer en meester over het gemeenschappelijke handelsfonds. Maar bij de ontbinding van het huwelijk houdt zijne macht op. Wat gebeurt er dan met het fonds?

Gedurende de periode die de echtscheiding of de scheiding van tafel en bed voorafgaat, behoudt de man voorloopig het beheer over de gemeenschap en dus ook over het handelsfonds. Wanneer de vrouw bijzonder geschikt is om den handel voort te zetten of wanneer hare belangen het eischen, mag de rechter haar het beheer toevertrouwen. Wordt onder andere het gemeenschappelijk fonds door de nalatigheid van den man in gevaar gebracht, dan kan de exploitatie ervan overgelaten worden aan een derden persoon. Dat beheer valt ten laste van de gemeenschap.

Wordt het huwelijk ontbonden door sterfgeval van één der echtgenooten, dan wordt de uitbating van het fonds, tot op den dag der verdeling, door den overlevenden voortgezet. In beide gevallen (verzoek om echtscheiding en onverdeeldheid) is er een voorloopige beheerder van het fonds. Heeft hij recht op de winsten en draagt hij de verliezen? De vraag is zeer betwist. In 't algemeen wordt aangenomen dat hij een vergoeding mag eischen voor zijn arbeid. Hij handelt immers niet meer als eigenaar, maar wel als een lasthebber. De vergoeding wordt geschat volgens de omstandigheden.

De minderjarige

Opdat een minderjarige handel moge drijven, moet hij ontvoegd zijn, ten volle den

leeftijd van 18 jaar bereikt hebben en ertoe gemachtigd zijn door zijn vader of indien deze in de onmogelijkheid verkeert zijn toestemming te geven door zijn moeder of door den familierraad. De verklaring wordt afgelegd vóór den vrederechter of vóór een notaris en overgeschreven in een bijzonder register op de griffie van de handelsrechtbank.

De gemachtigde minderjarige mag alle daden verrichten die betrekking hebben op zijn handel, maar voor de rechtskundige handelingen die zijn privaat leven of het beschikkingsrecht over zijn vermogen betreffen moet hij de toelating bekomen van een curator. Hij mag bijvoorbeeld de huishuur van zijn huizen opstrijken, maar hij mag zijn huizen eigenmachtig niet verkoopen.

De toelating om handel te drijven kan op zichzelf niet worden ingetrokken, maar deze intrekking kan onrechtstreeks geschieden door de herroeping van de ontvoeging. De vader of de moeder kunnen hun minderjarig kind niet machtigen een handelsfonds uit te baten waarvan ze zelf aan het hoofd blijven staan want man en vrouw eenzijdig, ouders en minderjarige kinderen, anderzijds, mogen geen maatschappij vormen. De niet ontvoogde minderjarige mag geen handel drijven. Hij kan nochtans onrechtstreeks aan het hoofd komen te staan van een winkelhandelsfonds, namelijk wanneer zijn ouder overlijden en hij van hen een winkel erft. Opdat de zaak niet zou teniet gaan, mag de familierraad de voogd machtigen den handel voort te zetten, totdat de erfgenaam ontvoogd of meerderjarig weze. De toelating van den familierraad moet door den vrederechter bekrachtigd worden.

De vruchtgebruiker

Na het overlijden van één der echtgenooten, wordt de winkel soms in vruchtgebruik toebedeeld aan den overlevende. De wettige erfgenamen, kinderen of andere, worden in werkelijkheid eigenaar van het handelsfonds, maar de overlevende echtgenoot behoudt de vruchten die het afwerpt: de huishuur, het pachtgeld en allerhande winsten voortkomende van de exploitatie.

De eerste verkrijgen den blooten eigendom, de tweede behoudt het vruchtgebruik van de zaak die hij gemeenschappelijk met den eerstoverledene bezat. Hij krijgt het recht om van den winkel, die nu aan iemand anders toebehoort te genieten. De wijze waarop hij zijn rechten mag uitoefenen, wordt gewoonlijk vastgesteld in een overeenkomst, een huwelijkscontract, een schenking onder levenden of een testament. Zoo niet, wordt ze bepaald door de wet.

De vruchtgebruiker heeft het genot van de zaak, hetzij rechtstreeks, hetzij onrechtstreeks. Hij mag de winkel in eigen naam voortzetten of de uitbating toevertrouwen aan iemand anders, op voorwaarde de rechten van de bloote eigenaars niet in gevaar te brengen.

Hij kan de winkel verpachten en het pachtgeld opstrijken, maar de pacht mag, voor wat de bloote eigenaar betreft, de 9 jaren niet overschrijden.

Moest dit toch zoo zijn, dan zouden vruchtgebruiker en huurder den overeengekomen termijn moeten eerbiedigen, maar de bloote eigenaar, in geval van overlijden van den vruchtgebruiker bijvoorbeeld, zou slechts verbonden zijn voor de periode van 9 jaar, in dewelke men zich op het oogenblik van den dood van den vruchtgebruiker bevindt. De vruchtgebruiker mag van de zaak genieten naar zijn gading, maar de aard van de zaak, hare bestemming, mag niet gewijzigd worden. Een kruidenierswinkel mag niet worden omgevormd tot een bakkerij. Wel mag de winkel, met het oog op grootere winst, worden uitgebreid, maar hij mag niet gesloten worden. De sluiting zou gelijk staan

met het verlies van de klandizie en het fonds zou aldus te niet gaan.

De vruchtgebruiker mag het fonds niet beschadigen, hij moet de waarde van het fonds behouden, het in goeden staat bewaren en er over waken als een goede huisvader. Hij moet de versleten of nutteloos geworden gereedschappen vervangen, de onderhoudskosten, patenten belastingen en publiciteitsuitgaven betalen. De groote uitgaven, deze welke niet rechtstreeks in verband staan met de bestaande uitbating — het aankopen van een brevet — en grove herstellingen, vallen ten laste van den blooten eigenaar.

Indien de vruchtgebruiker door nalatigheid of slechten wil aan zijn verplichtingen te kort schiet, of indien hij voor het voortzetten van den handel ongeschikt is, dan mogen de werkelijke eigenaars de opheffing vragen.

De rechter beslist. Wordt het vruchtgebruik afgenomen, dan dient de zaak teruggegeven en opnieuw ter beschikking gesteld van de rechthebbers.

De teruggave geschiedt volgens inventaris. De waarde van de goederen die verkocht werden en van de ontbrekende voorwerpen die bij het opmaken van het inventaris werden geschat, moet terugbetaald worden. Opheffing van het vruchtgebruik van een handelsfonds geschiedt zelden vooral wanneer van den vruchtgebruiker een borgstelling werd geëischt.

De overlevende echtgenoot wordt meestal van deze borgstelling in de overeenkomst die hem het vruchtgebruik toewijst, ontslagen.

Studiedag voor kleinhandelaars te Mechelen

Dezer dagen had te Mechelen voor de tweede maal een arrondissementale studiedag plaats voor kleinhandelaars in algemeene voedingswaren. Soortgelijke vergaderingen kunnen overigens door alle handelaars in voedingswaren bijgenoemd worden.

De meer dan honderd mensen op den eersten studiedag, die uit alle delen van het arrondissement waren opgekomen, blijken de kern te zijn voor het heropleven van een schoonen degelijken kruideniersstand in het gewest. Want even talrijk zijn ze opgekomen voor dezen tweeden studiedag; met recht mag men verhoppen, dat zij niet zullen versagen en deze beroepssolidariteit en -fierheid steeds in daden zullen weten om te zetten om dit vooropgesteld doel te bereiken.

De arrondissementssecretaris zegde dan ook bij den aanvang van de vergadering zijn groote vreugde over het welslagen van dit initiatief dat als voorbeeld mag worden gesteld aan de studiegcomités van andere arrondissementen.

Op de voormiddagvergadering werd in de allereerste plaats het woord gevoerd door den heer Seysmans, een kruidenier uit Antwerpen, die aan zijn collega's uit het Mechelsche over zijn verkoopsmethodes en praktische ervaringen bij het uitoefenen van zijn beroep een en ander kwam vertellen.

Wij hoorden nadien den heer directeur der « Union Margarière Belge Solo », die een kranige uiteenzetting hield over beroepsvaardigheid en over enkele grondprincipes van den modernen gewiektsten handelaar.

Een gezellig middagmaal heeft er nadien erg veel toe bijgedragen om de verschillende handelaars, die er aan deelnamen, dichter bij elkaar te brengen, zoodat het een echt verbroederingsmaal werd, waar kruideniers elkaar beter leerden kennen, waardeeren en hoogachten.

De namiddag kwam dan dezen studiedag besluiten met twee lezingen van de heeren Halsberghe en Harrewijn, die respectievelijk handelden over « Hoe succesvol verkoopen » en « Organismen van Samenaankoop ». Het was een geslaagde vergadering: en de leden van het studiegcomité zien reeds met belangstelling uit naar de volgende studiedagen in het Mechelsche.

Oprichting van een dienst voor beroepsvorming

Wij vermeldden vroeger in ons blad dat er te Brussel reeds sedert meer dan één jaar een eerste opvoedingscentrum ten bate van de toekomstige kleinhandelaars functioneert, nl. de Beroepsschool voor Kleinhandelaars in Algemeene Voedingswaren. Me onderwijst er boekhouding, leert er aan de knepen van de publiciteit, doceert er warenkennis, de wettelijke vereisten in zake het handelsfonds, huurcontract, en de qualiteiten van den handelaar, de fiscaliteit, de correspondentie en vreemde talen; met één woord men beoogt de kennis van den handelaar te verrijken niet op een schoolse manier maar door praktische kennis te geven welke een onmiddellijk nut oplevert.

De Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie heeft zooeven een algemeen plan opgesteld en in den schoot van den Sector « Handel en Distributie » een Dienst voor Beroepsvorming opgericht.

Deze afdeling heeft tot taak vier beroepsscholen als deze te Brussel op te richten: te Antwerpen, Charleroi, Gent en Luik. Leeraren, bij voorkeur gekozen onder de vakmensen zullen er onderricht geven in boekhouding, handelsrekenen, talen, aankoops- en verkoopstechniek, publiciteit, handelsrecht, uitstaltkunst en warenkennis; zij zullen steunen op de sedert meer dan één jaar opgedane ondervinding van hun Brusselsche collega's. Deze methode bezit het groote voordeel het onderricht eevormig te maken. Ten andere, de leeraren van éénzelfde branche zullen elkaar raadplegen, hun opgedane indrukken uitwisselen en zooveel mogelijk hun onderwijs praktisch maken, d.w.z. meer en meer aanpassen aan de behoeften van de klanten.

Van den anderen kant heeft de ondervinding geleerd, dat de vertegenwoordigers van talrijke grossiers in voedingswaren niets afweten van de artikelen die zij verkoopen. Ook zij nochtans zijn geroepen om de detaillanten te helpen bij het verkoopen van de producten en hun in te lichten over de manier waarop zij deze het best kunnen voorstellen. Voortaan zal het hun mogelijk worden lessen te volgen die hen in het bijzonder aanbelangen: warenkennis, verdeling der goederen, publiciteit en uitstaltkunst.

Tenslotte rekent de Dienst voor Beroepsvorming er op studiedagen, spreekbeurten en geleide bezoeken te organiseren, daar waar de oprichting van een school te kostbaar uitvallen of door plaatselijke omstandigheden onmogelijk zijn zou.

Heden ten dage telt het onderwijs twee studiedagen: er wordt een voorbereidend jaar voorzien voor de minder begaafden ten einde niemand uit te sluiten van het nut van de beroepsvorming. Aan het einde van het tweede jaar zullen de leerlingen met het oog op een bekwaamheidsdiploma een praktische stage moeten doen bij een kleinhandelaar. Het beheer belast er zich mee werkmiddens te vinden waar zij hun opgedane schoolkennis in de praktijk zullen kunnen omzetten.

De beroepsorganisatie in een ander stadium

Vóór drie maanden berichtten wij, dat de beroepsorganisatie in een volgende phase zou treden en het voorbereidend werk, dat een aanvang genomen had met de stichting van studiecómité's voor de detaillanten in algemeene voedingswaren, zou worden hervat. Zeeven is de Sector « Handel en Distributie » bij wijze van proefneming in sommige kantons en arrondissementen overgegaan tot de aanduiding van kandidaat-afgevaardigden van de kleinhandelaars in algemeene voedingswaren.

Aanduiding van kandidaat-afgevaardigden detaillanten

Deze aanduidingen hadden plaats in 9 arrondissementen, één per provincie : Leuven voor Brabant, Mechelen voor Antwerpen, Hoei voor Luik, Aarlen voor Luxemburg, Hasselt voor Limburg, Doornik voor Henegouwen, Dinant voor Namen, Roeselare voor West-Vlaanderen en Aalst voor Oost-Vlaanderen.

Men ging als volgt te werk : Al de kleinhandelaars in algemeene voedingswaren uit een kanton werden samengeroepen op een vergadering in de hoofdplaats. Naar gelang van de streek en de verbindingsmogelijkheden hebben veertig à zestig ten honderd dezen oproep beantwoord. Men heeft hun gevraagd onder hen tien kandidaat-afgevaardigden aan te duiden. Deze aanduiding geschiedde met opgeheven hand, zooals zulks gewoonlijk in beroepsmilieus gaat.

Hetzelfde gebeurde : al de kantons van de negen bovengenoemde arrondissementen.

De verschillende in elk arrondissement aangeduide kandidaat-afgevaardigden werden vervolgens op een bijeenkomst samengeroepen, die plaats had in de hoofdplaats van het arrondissement en waarop de arrondissementskandidaat-afgevaardigden werden aangeduid.

Op dezelfde manier zal men overgaan tot de aanduiding van de provincie-afgevaardigden en tenslotte ook van de nationale afgevaardigden. Voor het oogenblik gaat het alleen om een proefneming en beperkt men zich bij het arrondissement.

Zoowel in het kanton als in het arrondissement stond men er op tien afgevaardigden aan te duiden. Waarom 10 ? Omdat er tien hoofdgroeperingen bij de N.L.V.C. bestaan en derhalve de rol van ieder van deze afgevaardigden er in zal bestaan de belangen te vertegenwoordigen van zijn collega's bij de hoofdgroepering. Ieder van deze afgevaardigden werd gekozen als handelaar in algemeene voedingswaren, gespecialiseerd in de producten waarvan de markt wordt geordend door de hoofdgroepering of wiens speciale kennis van deze producten bekend is. Dit alles werd verwezenlijkt in toepassing van een beroepsorganisatieplan, waarover wij in een volgend nummer breedvoeriger zullen uitweiden.

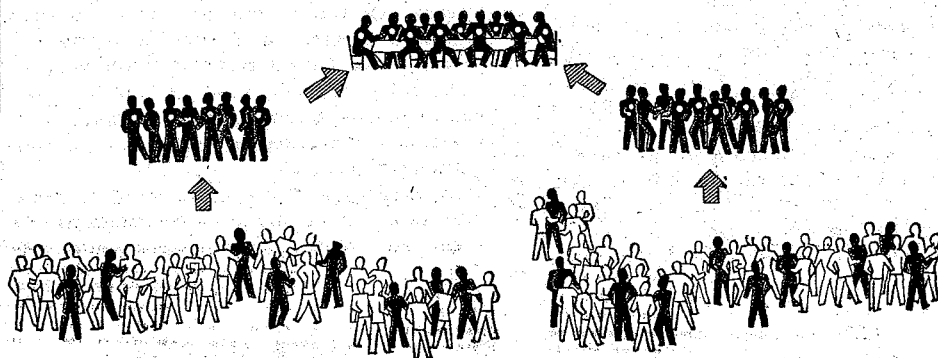
De beroepsorganisatie der detaillanten in het Arrondissement Roeselare

Te Roeselare vergaderden in de bovenzaal van het Stadhuis de afgevaardigden der vier kantons : Roeselare, Ardoio, Hoogledé en Zingem, ten einde over te gaan tot de aanduiding der provinciale afgevaardigden bij de Beroepsorganisatie.

Van den Sector waren aanwezig de hh. Schepens, Provinciaal secretaris; Van de Poel, Arrondissementssecretaris; Vroman,

Cantonnaal secretaris voor Roeselare; Ghekiere, Cantonnaal secretaris voor Zingem en Ardoio; Van Acker, Provinciaal gedelegeerde bij de Beroepsorganisatie.

Een veertigtal afgevaardigden door de detaillanten der vier kantons aangeduid, namen aan de bespreking deel.

Al de kleinhandelaars in algemeene voedingswaren van een kanton worden samengeroepen om tien kandidaat-afgevaardigden te kiezen. De cantonnale afgevaardigden van een arrondissement duiden onder elkaar tien arrondissementsafgevaardigden aan. Ter vereenvoudiging van de teekening werden slechts 2 kantons aangeduid, althoewel een arrondissement 7 tot 8 kantons kan omvatten.

Vervanging van gestolen waren

Herhaaldelijk reeds zijn moeilijkheden gerezen in zake het probleem der vervanging van bij handelaars gestolen waren. Maar ten aanzien van het feit dat bij de steeds talrijker wordende diefstallen van voedingswaren herhaaldelijk de al of niet opzettelijke medeplichtigheid der bestolenen werd vastgesteld heeft de Dienst voor de Verdeling en de Voorraden van het Ministerie van Landbouw en Voedselvoorziening zich verplicht gezien in zake de toepassing van de schikkingen voorzien in het maandelijksch rondschrijven d.d. 12 April 1941 (« Staatsblad » van 20 April 1941), betreffende de ontvreemding van gerantsoeneerde waren, zeer strenge schikkingen te treffen. Slechts dan kan een gunstig gevolg aan de aanvragen tot vervanging van de ontvreemde waren worden voorbehouden, wanneer het goed gekenmerkt en met inbraak gepaarde liefstallen geldt, die daarenboven nog het voorwerp hebben uitgemaakt van een vaststelling door de politie.

Daaruit blijkt dat gevallen van ontvreemding geploegd met behulp van valsche sleutels niet ontvankelijk zijn.

De Sector Handel en Distributie heeft het nuttig en noodig gemeend de aandacht van den heer Secretaris-Generaal van het Departement van Landbouw en Voedselvoorziening te moeten vestigen op de betreurenswaardige gevolgen welke de strenge toepassing van de bepalingen in quaestie, in sommige gevallen na zich kunnen slepen. In een brief d.d. 26 Februari 1943 heeft de Heer Druwé onder meer een paar voorbeelden aangehaald van diefstallen waar er tenminste sporen van inbraak waren door vernietiging van zekere voorwerpen of afknippen van telefoon- of elektrische draaden. Nochtans waren deze gevallen door den Dienst voor de Verdeling en de Voorraden afgewezen.

Welnu, zoo schreef de Heer Druwé aan Se-

cretaris-Generaal De Winter, in geval het den dienst voor de Verdeling en de Voorraden voor zekere diefstallen niet mogelijk is met kennis van zaken een billijke beslissing te treffen, ware het wellicht wenschelijk dat beroep zou gedaan worden op de buitendiensten van den Sector Handel en Distributie om ter plaatse hiervoor een grondig onderzoek in te stellen.

Op 4 Maart 1943 heeft de Heer Secretaris-Generaal De Winter daarop geantwoord « Dat gesloten waren enkel worden vervangen in geval van werkelijken bestaen diefstal en er geen twijfel kan bestaan nopens de eventuele medeplichtigheid van den bestolene. « Deze medeplichtigheid onderstelt niet alleen de daadwerkelijke tussenkomst maar ook iedere nalatigheid welke den diefstal zou toelaten of vergemakkelijken. Daarom worden de in lokalen gepleegde diefstallen slechts in aanmerking genomen indien ze geschieden met effectieve inbraak, in acht genomen dat de eigenaars der waren verplicht zijn deze te bewaren in behoorlijke en stevig gesloten lokalen. « Ik ben derhalve van oordeel, dat het geen praktisch nut zou opleveren, beroep te doen op de medewerking uwer buitendiensten, te meer daar, in uitzonderlijke gevallen, steeds toevlucht wordt genomen tot officieele beëdigde ambtenaren zooals rijkswachters, politiebedienden en beambten van de controle-diensten ».

Wij hebben gemeend dat het noodzakelijk was de aandacht van alle handelaars hierop nogmaals te vestigen vanwege de rampzalige gevolgen die nalatigheid te dezer zake voor hen kan hebben. Zij gelieven zich dan ook naar de desbetreffende onderrichtingen te gedragen en er steeds voor te zorgen dat en de gerantsoeneerde waren én de zegels en machtigingen ten hunsent steeds zorgvuldig achter slot en grendel liggen geborgen.

Wij antwoorden...

H. V. N., te G.

Welke voorwaarden heb ik als leurdur te vervullen om een vergunning voor verkoop van visch te bekomen?

De leurdurhandel van deur tot deur en op den openbaren weg is verboden, voor wat de voedingswaren betreft. Daarom is het uitgesloten dat u een vergunning zou worden toegestaan als leurdur. De voornaamste voorwaarden, vereischt om aangenomen te worden door de Hoofdgroepering « Visch en Visscherijproducten », zijn de volgende : over een geschikt verkooplokaal beschikken, in het Handelsregister ingeschreven zijn als vischhandelaar, de kleinhandel in visch gedreven hebben voor 10 Mei 1940, de verplichte bijdrage aan de N. L. V. C. betalen. Op uw aanvraag, zal bovengenoemde Hoofdgroepering, Wetstraat, 163, te Brussel, u een formulier « Aanvraag tot vergunning » toesturen.

P. P. P., te G.

Niettegenstaande het antwoord dat u onder dezelfde initialen publiceerde in n° 1 van 14 Januari II, weigert mijn grossier-verdeeler mijn contingent visch thuis te bezorgen.

Uw grossier is verplicht de visch thuis te bezorgen in een straat van 15 km. Ingeval technische moeilijkheden zich zouden voordoen, is hij verplicht u een vergoeding van 15 ct. per kilo toe te kennen voor het afhalen van den visch bij hem thuis. Indien hij weigert zulks te doen, dien dan een klacht in bij de Hoofdgroepering « Visch en Visscherijproducten », Wetstraat, 163, Brussel.

M. M., te L.

Te L. zijn drie grossiers in visch : een voor de mosselen in vaten. Waar moet ik me wenden om grondstoffen te bekomen om deze mosselen in te leggen?

Dien een aanvraag in bij den Centralen Dienst voor Scheikundige Stoffen, Kapitein Crespelstraat, 35, te Brussel.

M. D., te L. — 5396.

Te L. zijn drie grossiers in visch : een voor de verse visch en de twee anderen voor visscherijproducten. Zij weigeren mij de visch thuis te leveren, niettegenstaande ik hun reeds een brief heb gewonnen met bede mij de reden te laten kennen waarom ik de eenige vischhandelaar in de stad ben die de visch niet thuis besteld krijg; in 1942 heb ik voor transport alleen 3.000 fr. betaald. De grossier is verplicht een vergoeding van 15 ct. te betalen per kilo aan den kleinhandelaar die zelf de visch afhaalt.

Mw. Wwe C., te Gr. Br. — 5263.

In begin der maand Mei 1942, werd bij mij ingebroken en een zekere hoeveelheid rantsoeneeringszegels ontvreemd. Een onderzoek werd ingesteld door de Rijkswacht en door een aangesteld controleur. Tot op heden is niet hieraan nog geen gevolg gegeven.

Bij toepassing van het maandelijksch rondschrijven d.d. 12 April 1941, « Staatsblad » van 10 dito, wordt bij ontvreemding van gerantsoeneerde waren, geen gevolg gegeven aan de aanvragen tot vervanging der verdwenen voorraden dan wanneer het goed gekenmerkte diefstallen geldt, gepaard met inbraak en het voorwerp uitmakende van een vaststelling door de Politie.

Vischhandelaars, wanneer ge ons schrijft, vergeet niet in uw brieven op duidelijk leesbare wijze uw naam, adres en inschrijvingsnummer bij de N.L.V.C. te vermelden. Ons adres luidt :

Blad « De Vischhandel », 47, Hopstraat, 47, BRUSSEL.

Adresverandering

DE HANDELAARS UIT HET EKK-LOOSCHEN, WORDEN VERZONDTE NOTEEREN, DAT HET ARRONDISSEMENTSKANTOOR VAN DEN SECTOR « HANDEL EN DISTRIBUTIE » (TITULARIS Hr. BOLLINGIER), VOORHEEN STATIESTRAAT, OVERGEBRACHT WERD NAAR DE LINNENDRAAIERSSTRAAT, EKKLOO.

De verantw. uitgever : Willem Mels. Nieuwstraat, 50, Brussel.

A. V. IMIFL. Hopstraat, 47, Brussel. H. R. 3371 - O. C. P. 393